

INTRODUCTIEDOSSIER

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

oktober 2012

Inhoudsopgave

- 1 Het ministerie van Buitenlandse Zaken**
 - 1.1 Organisatie
 - 1.2 Stavenstructuur
 - 1.3 Ondersteuning bewindslieden
 - 1.4 Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS)
 - 1.5 Informatiestromen van en naar de bewindspersonen
 - 1.6 Personeelsaangelegenheden

- 2 Ministerraad en interdepartementale afstemming**
 - 2.1 Ministerraad en onderraden
 - 2.2 Parlement
 - 2.3 Interdepartementale coördinatie en afstemming
 - 2.4 Concordaat met het ministerie van Economische Zaken

- 3 Directoraten-generaal en thema's**
 - 3.1 Secretaris-generaal (SG)
 - 3.2 Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)
 - 3.3 Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
 - 3.4 Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)
 - 3.5 Directoraat-generaal Consulaire Zaken en Bedrijfsvoering (DGCB)
 - 3.6 Centrum voor Bevordering van Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)
 - 3.7 Bijzondere functies

Bijlagen

- a. *Ambtelijke stavenstructuur*
- b. *Ambtelijke interdepartementale voorportalen / adviesraden*
- c. *Postennet*
- d. *Organogram van het ministerie*
- e. *Afkortingen*

1. Het ministerie van Buitenlandse Zaken

1.1 Organisatie

Het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) werkt in binnen- en buitenland voor de belangen van Nederland en Nederlanders. Door het leggen en onderhouden van de juiste verbindingen tussen mensen, informatie, overheden en organisaties levert BZ een bijdrage aan de veiligheid, welvaart en vrijheid in Nederland, in Europa en in de wereld. Met een compacte en moderne organisatie streeft het ministerie ernaar om de Nederlandse belangen optimaal te bedienen en flexibel in te spelen op de Nederlandse en mondiale ontwikkelingen. Het ministerie opereert zowel vanuit het departement in Den Haag als vanuit ruim 150 ambassades, permanente vertegenwoordigingen, beroepsconsulaten en andere vertegenwoordigingen verspreid over de hele wereld (posten). (zie bijlage c voor een overzicht).

Doelstellingen van buitenlands beleid zijn het bevorderen van de betrekkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en andere landen, zich in te zetten voor de belangen van Nederlanders in het Buitenland en het bevorderen van een rechtvaardige wereld waarin vrede en veiligheid, welvaart en vrijheid zijn gewaarborgd.

In brede zin richt het beleid zich op de volgende kerntaken:

- Politiek: vrede en veiligheid, bevorderen bilaterale betrekkingen, pers en culturele zaken, publieksdiplomatie;
- Ontwikkelingssamenwerking;
- Europese samenwerking;
- Economie en handel: bevordering export en aantrekken buitenlandse investeringen;
- Consulaire bijstand aan Nederlanders in den vreemde;

▪ Politieke en ambtelijke leiding

De coördinatie van het buitenlands beleid en de algemene leiding van het ministerie van Buitenlandse Zaken berusten bij de minister van Buitenlandse Zaken. De minister van Buitenlandse Zaken wordt in de uitoefening van zijn taak bijgestaan door een staatssecretaris.

De ambtelijke organisatie van het departement kent onder de bewindspersonen vijf lagen:

- Secretaris-generaal (SG) en de plaatsvervangend SG (PLVSG, tevens DGCB);
- Directeuren-generaal;
- Directies;
- Afdelingen;
- Medewerkers.

De ambtelijke top van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt gevormd door de secretaris-generaal (SG) en haar plaatsvervanger (PLVS, tevens directeur-generaal voor Consulaire Zaken en Bedrijfsvoering, DGCB). Andere directeuren-generaal zijn: de directeuren-generaal voor Politieke Zaken (DGPZ), voor Internationale Samenwerking (DGIS) en voor Europese Samenwerking (DGES). Het beraad van de secretaris-generaal en de directeuren-generaal ziet toe op de hoofdlijnen van het beleid en de goede afstemming van werkzaamheden.

▪ Regiodirecties

De hoofdtak van de regiodirecties is het, in overleg met de posten, ontwikkelen en uitvoeren van een samenhangend en effectief beleid ten aanzien van landen en regio's. Dat

wil zeggen dat alle facetten van het Nederlandse buitenlandbeleid in relatie tot landen en regio's bij deze directies samenkomen.

- **Themadirecties**

Themadirecties bundelen de kennis en expertise op één of meer terreinen (thema's) van het buitenlands beleid. Voorbeelden van thema's zijn: veiligheidsbeleid, economische ontwikkeling, milieu, onderwijs, gezondheid, mensenrechten en humanitaire hulp. De kennis van themadirecties wordt gekoppeld aan de landenkennis van de regio's.

- **Forumdirecties**

De Nederlandse inbreng in een aantal multilaterale organisaties valt onder de verantwoordelijkheid van forumdirecties. De forumdirecties hebben te maken met de afstemming van thema's, de vorming van het Nederlandse beleid ten aanzien van een aantal internationale organisaties en de aansturing van de Nederlandse vertegenwoordigingen bij internationale organisaties. In de praktijk zijn de forumdirecties geïntegreerd met een aantal regio- en themadirecties (zoals de Directie Multilaterale Organisaties en Mensenrechten, de Directie Integratie Europa voor de Europese Unie, de Directie Veiligheidsbeleid voor de NAVO en de OVSE en de Directie West- en Midden-Europa voor de Raad van Europa).

- **Centrale dienstonderdelen**

De taak van de centrale (hoofd)directies en diensten is de optimale ondersteuning van de organisatie.

Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland

Nederland heeft over de hele wereld ruim 150 vertegenwoordigingen: ambassades, consulaten, permanente vertegenwoordigingen bij internationale organisaties en een aantal bijzondere kantoren. Deze vertegenwoordigingen worden aangeduid als 'posten' of 'missies'. Daarnaast zijn er economische steunpunten en tal van honorair-consuls. Binnen het SG/DG beraad is DGCB aangewezen als eindverantwoordelijke voor de integrale aansturing van het postennet. DGCB is tevens aanspreekpunt postennet voor externe partners (Rijksoverheid en daarbuiten).

- **Bilateraal/multilateraal**

Het postennetwerk valt uiteen in bilaterale en multilaterale posten. Bilateraal zijn de vertegenwoordigingen bij de autoriteiten van andere landen. Het gaat dan om ambassades, consulaten-generaal en consulaten. Multilaterale posten zijn de vertegenwoordigingen bij internationale organisaties, bijvoorbeeld bij de EU en de VN.

- **Kerntaken**

De Nederlandse vertegenwoordigingen werken voor het gehele koninkrijk. Een aantal kerntaken van de Nederlandse vertegenwoordigingen is politiek, ontwikkelingssamenwerking, Europese samenwerking, economie en handel, consulaire zaken, pers- en culturele zaken. Daarnaast behartigen de posten de beleidsterreinen van de overige departementen. Het zwaartepunt van de werkzaamheden verschilt per land en per (soort) post.

- **Ambassades (113)**

De ambassades kunnen voor alle kerntaken worden ingezet. Afhankelijk van de omvang van de post zijn de medewerkers van een ambassade belast met een of meer van deze werkzaamheden. Op de grotere ambassades zijn er aparte afdelingen voor politieke zaken, economie en handel, ontwikkelingssamenwerking, consulaire zaken, etc.

▪ **Consulaire posten (24 beroepsconsulair en 340 honorair)**

Consulaire posten houden zich voornamelijk bezig met belangenbehartiging op het terrein van handel, consulaire zaken, cultuur en voorlichting. In de structuur van het postennet vallen de consulaten onder de hoofdpoot. Dat is altijd een ambassade.

De consulaten dragen bij aan een grotere spreiding van de Nederlandse presentie in de regio. Dat kan om uiteenlopende redenen gewenst zijn: grootte van het desbetreffende land, omvang van de Nederlandse gemeenschap in het land, havensteden of economische groeicentra.

Een consulaire post staat onder leiding van een beroepsconsul of consul-generaal (een uitgezonden medewerker van het ministerie). Naast de 24 beroepsconsulaire posten zijn er 340 consulaten(-generaal) die door een honorair (onbezoldigd) consul(-generaal) worden geleid.

▪ **Permanente vertegenwoordigingen (19)**

Permanente vertegenwoordigingen (PV's) zijn 'ambassades' bij internationale organisaties als de EU, de NAVO, de VN en de OESO. Zij vormen de schakel tussen Den Haag en een internationale organisatie. Sommige PV's zijn ondergebracht bij bilaterale ambassades, enkelen zijn geaccrediteerd bij meerdere internationale organisaties tegelijk.

▪ **Bijzondere vertegenwoordigingen (4)**

Er zijn ook enkele bijzondere vertegenwoordigingen, die om diverse redenen zijn ontstaan maar die (nog) niet één van de bovengenoemde reguliere vormen hebben aangenomen. Het betreft de vertegenwoordigingen bij de Palestijnse Autoriteit in Ramallah (Palestijnse Gebieden), het ambassadekantoor in Almaty (Kazachstan). Het Joint Donor Office in Juba (Sudan) wordt in 2013 gesloten. Omwille van het één-China beleid is in Taipei (Taiwan) geen BZ-vertegenwoordiging gevestigd, maar een Nederlands Handels- en Investeringskantoor.

Netherlands Business Support Offices (20)

Naast bovenstaande vertegenwoordigingen is er een flexibel aantal *Netherlands Business Support Offices* (NBSO's). Deze zijn uitsluitend gericht op handelsbevordering. NBSO's vormen een aanvulling op het postennet en hebben een privaatrechtelijke status. Dit betekent dat het geen officiële vertegenwoordigingen van het Koninkrijk zijn.

▪ **Regionale Support Offices (RSO) (6)**

De taak van de Regionale Service Organisaties (RSO's) is de optimale en efficiënte ondersteuning (ontzorgen) van alle Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland op het terrein van bedrijfsvoering en consulaire (back office) zaken. De RSO's zijn een nieuw zelfstandig dienstonderdeel in het postennet.

1.2 Stavenstructuur

De besluitvorming door de politieke en ambtelijke leiding dient op een snelle, efficiënte en heldere wijze te worden bekendgemaakt aan de medewerkers van Buitenlandse Zaken. Een heldere besluitvorming en een goede communicatie van de leiding met haar medewerkers worden ondersteund door de stavenstructuur. In bijlage A, 'Ambtelijke stavenstructuur', wordt beknopt een overzicht van bestaande staven aangegeven.

1.3 Ondersteuning bewindslieden

Secretariaten bewindspersonen

De secretariaten van de bewindspersonen bestaan uit één of twee particulier secretarissen en twee secretaresses. Zij dragen zorg voor de agenda, correspondentie en de logistieke voorbereiding van verplichtingen en reizen van de bewindspersonen en hun interne en externe contacten (inclusief die met het Koninklijk Huis, Hoge Colleges van Staat en de Staten-Generaal).

De secretariaten spelen voorts een rol bij de stroomlijning van de informatievoorziening van de bewindslieden. De particulier secretaris is beschikbaar voor de begeleiding van de bewindspersoon tijdens parlementaire verplichtingen en dienstreizen. De particulier secretarissen en de overige secretariaatsmedewerkers ressorteren personeelstechnisch onder het Bureau Secretaris Generaal (BSG).

De politiek assistent (PA) is als onderdeel van het secretariaat van de bewindspersoon belast met de advisering over parlementaire en partijpolitieke zaken. Bewindspersonen benoemen hun eigen politiek assistent. De benoeming van een politiek assistent dient ter kennisgeving aan de ministerraad te worden gemeld.

Media en communicatie

Directeur COM en zijn plaatsvervanger zijn verantwoordelijk voor de media- en communicatiestrategie voor de bewindslieden, het BZ-beleid en het ministerie. COM verzorgt naast de dagelijkse woordvoering ten behoeve van de media ook communicatie via social en online media, corporate en interne communicatie. Een specifieke taak van de directie is daarnaast de zorg voor het imago van Nederland in het buitenland via publieksdiplomatie. Elke bewindspersoon heeft de beschikking over één of meer woordvoerders en een speechschrijver.

Rechtspositionele aangelegenheden

Het Bureau Secretaris Generaal (BSG) en de personeelsdienst HDPO adviseren bewindslieden over rechtspositionele aangelegenheden. Daarnaast heeft het ministerie van BZK een contactpunt (afdeling Kabinetszaken) dat fungeert als aanspreekpunt voor rechtspositionele vragen en vragen over de toepassing van relevante regelgeving.

Protocollaire aangelegenheden

De Directie Kabinet en Protocol (DKP) draagt ten behoeve de bewindspersonen zorg voor de protocollaire aspecten die aan het ambt verbonden zijn. Indien gewenst kan DKP uitsluitsel geven over bij protocollaire gelegenheden te dragen kleding, decoraties, etc.

1.4 Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS)

Om de samenhang van het buitenlands beleid in brede zin tot uitdrukking te brengen zijn alle uitgaven in het kader van internationale samenwerking met ingang van 1997 ondergebracht in de Homogene Groep Internationale Samenwerking. Deze uitgaven betreffen niet alleen de begroting van Buitenlandse Zaken (BZ), maar ook de buitenlanduitgaven van andere departementen. Ongeveer driekwart van de HGIS, (73% in 2011), staat op de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Van de uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking (ODA; Official Development Aid), die ongeveer driekwart (77% in 2011) van de HGIS uitmaken staat eveneens driekwart (77% in 2011) op de begroting van Buitenlandse Zaken. De minister van Buitenlandse Zaken coördineert de HGIS en de staatssecretaris heeft daarbinnen coördinerende bevoegdheid voor de ODA in de HGIS. Door het bundelen van de uitgaven wordt beter zichtbaar wat de financiële gevolgen zijn van een bepaalde prioriteit binnen het totaal van de beschikbare middelen.

Besluitvorming HGIS

De besluitvorming over de verdeling van de middelen in de HGIS vindt eenmaal per jaar plaats in de ministerraad, waarbij de minister van BZ als coördinerend minister optreedt. De verantwoordelijkheid voor de ambtelijke voorbereiding ligt bij de directie Financieel Economische Zaken (FEZ). De besluitvorming wordt interdepartementaal voorbereid in de Coördinatiecommissie voor Internationale Aangelegenheden (CoRIA), een ambtelijke voorportaal van de Raad voor Internationale Betrekkingen (RIB) en zo nodig in de RIB zelf. De uitkomsten van de verdeling in de HGIS worden na besluitvorming in de ministerraad vertaald naar de begrotingen van de verantwoordelijke ministers.

Omvang homogene groep

Om te voldoen aan de internationale afspraak is de omvang van het ODA-gedeelte van de HGIS (het saldo van uitgaven en ontvangsten) gekoppeld aan de omvang van het Bruto Nationaal Product (BNP). In het regeerakkoord is afgesproken dat ODA gemiddeld 0,7% van het BNP zal bedragen. Het lente-akkoord heeft die 0,7% voor 2013 vastgelegd. De overige aan het buitenlandbeleid gerelateerde uitgaven, die niet onder de ODA vallen, zoals steun aan Midden- en Oost-Europa, crisisbeheersingsoperaties, internationaal milieubeleid, exportprogramma's, de meeste kosten van het postennetwerk en het internationaal cultuurbeleid zijn sinds 2003 niet meer gekoppeld aan het BNP, maar worden slechts voor inflatie gecorrigeerd.

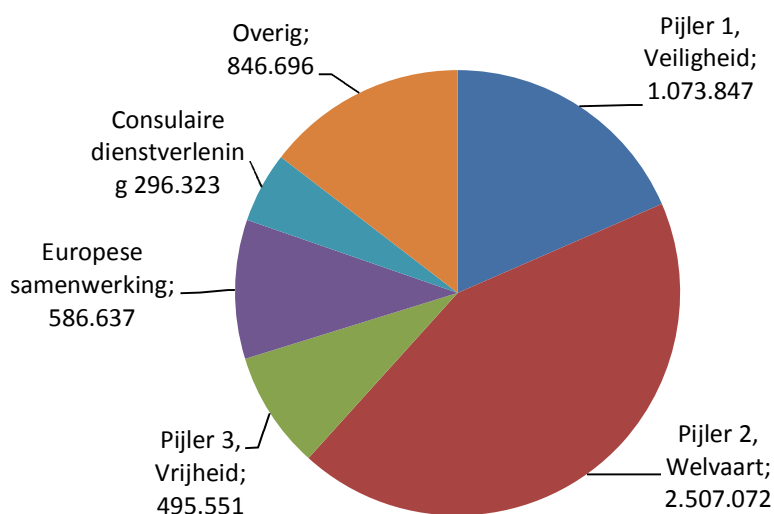
HGIS, periode 2011 – 2017 (x miljoen EUR)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Uitgaven	6.097,4	5.867,6	5.806,1	6.141,4	6.343,6	6.310,7	6.526,0
Ontvangsten	250,7	138,4	149,5	144,4	136,5	133,2	133,2
Saldo	5.846,7	5.729,2	5.656,6	5.997,0	6.207,1	6.177,5	6.392,8

Begrote uitgaven 2013

Middelen binnen de HGIS worden sinds de ontwerpbegroting 2013 gegroepeerd naar de drie pijlers van het buitenlands beleid, veiligheid, welvaart en vrijheid, aangevuld met de categorieën consulaire dienstverlening, Europese samenwerking en overige uitgaven.

De totale HGIS-uitgaven voor 2013 bedragen EUR 5,806 miljard. De bedragen per pijler (bedragen in duizenden euro) zijn als volgt:

HGIS-uitgaven 2013	Totaal	ODA	non-ODA
Buitenlandse Zaken	4,4	3,4	1,0
Andere ministeries / toerekeningen	1,4	0,9	0,5
Totaal	5,8	4,3	1,5

Bedragen in miljarden euro

1.5 Informatiestromen van en naar de bewindspersonen

Departement

De beleidsdirecties leggen belangrijke beleidsontwikkelingen per memorandum aan de bewindspersonen voor om te informeren, aanwijzingen te krijgen en besluiten te vragen. Memoranda waarin een besluit of aanwijzing wordt gevraagd volgen een ambtelijke lijn die doorgaans op directeursniveau start en via de betrokken directeur-generaal en de secretaris-generaal de bewindspersonen bereikt. De opsteller van het memorandum bepaalt wie door middel van kopieverlening op de hoogte dient te zijn.

De zogenaamde informatiememoranda volgen een kortere lijn: rechtstreeks van de directie aan de bewindspersonen met kopieverlening aan de verantwoordelijke directeur(en)-generaal en de secretaris-generaal.

Dossiers voor ministerraad, belangrijke ontmoetingen, dienstreizen en parlementaire vergaderingen bereiken tijdig de bewindspersonen. Alle stukken voor de ministerraad worden voorzien van een commentaar door de meest betrokken directie (coördinatie en advisering door Bureau Secretaris Generaal).

Alle dossiers en memoranda (met uitzondering van informatiememoranda) naar de bewindspersonen worden via de secretaris-generaal geleid. Het Bureau Secretaris-Generaal

(BSG) controleert de stukken op inhoud (marginaal), vorm, kwaliteit en ziet toe op tijdigheid.

De onder BSG vallende Parlementaire Informatie Dienst (PID) ziet toe op de parlementaire verplichtingen van de bewindspersonen en informeert de politieke leiding, in nauwe samenwerking met de particulier secretarissen, over parlementaire zaken. PID draagt ook zorg voor controle op inhoud en vorm van brieven aan het parlement.

Postennet

Dagelijks berichten de posten over belangrijke ontwikkelingen in de wereld en het verloop van internationale bijeenkomsten. De secretariaten van de politieke leiding selecteren en ordenen de relevante in- en uitgaande berichten voor de bewindspersonen.

Begrotingscyclus

De begrotingscyclus bestaat uit de begrotingsvoorbereiding, de uitvoering en de verantwoording. De ministerraad neemt in beginsel één maal per jaar besluiten over de verdeling van de begrotingsmiddelen in het kader van de Voorjaarsnota (voor het lopende jaar) en de Kaderbrief (voor het komende jaar). Dit gebeurt normaal gesproken rond april. De besluitvorming heeft zowel betrekking op de binnenlandse uitgaven als op de HGIS-uitgaven. Input voor deze jaarlijkse besluitvorming vormen de beleidsbrieven van de ministeries die in maart worden ingediend bij Financiën. In de beleidsbrieven formuleren ministeries hun claims. Het HGIS-deel van de beleidsbrieven wordt ook naar de minister van BZ gestuurd, omdat deze de besluitvorming over de HGIS-middelen coördineert. De invulling van de Kaderbrief wordt vormgegeven in de Memorie van Toelichting/Miljoenennota.

Na de besluitvorming over de Voorjaarsnota/Kaderbrief is het 'loket' in principe dicht. Nieuwe claims of tegenvallers voor de begroting zullen moeten wachten tot volgend jaar (uitzonderingen daargelaten). Wel is er de mogelijkheid om gedurende de uitvoering wijzigingen in het lopende jaar door te voeren. Dit vindt plaats via suppletoire begrotingswetten. Op BZ worden deze wijzigingen intern voorbereid in de jaarplancycclus (voorjaar, ten behoeve van de eerste suppletoire wet) en de uitvoeringsrapportage (september, ten behoeve van de tweede suppletoire wet). De laatste mutaties van het jaar worden aan de Tweede Kamer gemeld in de zogenoemde Decemberbrief.

Na afloop van het jaar wordt de verantwoording van BZ opgesteld. De verantwoording wordt beoordeeld door de accountantsdienst (ADR) (ten behoeve van de accountantsverklaring) en door de Algemene Rekenkamer. Op de derde woensdag in mei biedt de minister van Financiën het Jaarverslag van het Rijk en alle verantwoordingen van de verschillende departementen aan de Kamer aan.

Begrotingsbehandeling in het Parlement

De begroting van Buitenlandse Zaken wordt doorgaans in het najaar (oktober/november) in de Tweede Kamer behandeld. Voorafgaande aan de plenaire behandeling in de Kamer vindt een schriftelijke vragenronde plaats en in het verleden ook een aantal keren een wetgevingsoverleg met de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, waar meer in detail over de begroting wordt gesproken. De Tweede Kamer stemt in december, voor aanvang van het Kerstreces, over de begrotingen (en amendementen daarop) van alle ministeries.

De Eerste Kamer keurt de begroting van Buitenlandse Zaken meestal in januari/februari (pro forma) goed. Een algemeen debat met de Eerste Kamer over het buitenlandbeleid, inclusief ontwikkelingssamenwerking, vindt plaats in het voorjaar (april/mei).

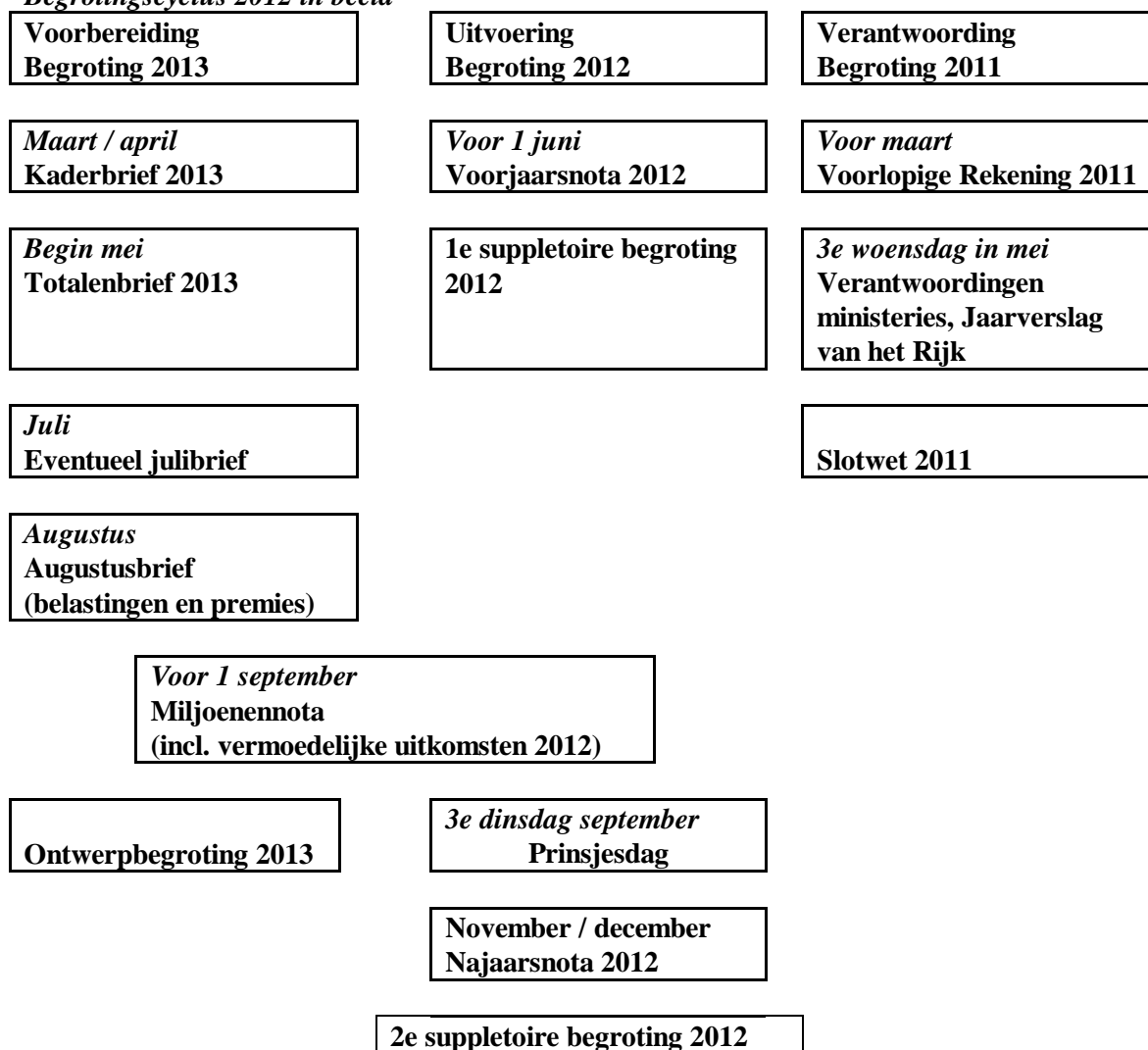
Naast de BZ-begroting vindt jaarlijks ook het zogenoemde “Staat van de Uniedebat” plaats over de Europese Unie. BZ stelt hiertoe het Staat van de Unierapport op, dat begin 2013 in samenhang met het jaarlijkse werkprogramma van de Europese Commissie aan het Parlement wordt aangeboden.

Jaarplancycclus

BZ werkt met een jaarlijkse planning- en controlcyclus. De verantwoordelijkheid voor programmabudgetten en bedrijfsvoeringsbudgetten is decentraal belegd bij de posten, RSO's (Regionaal Support Office) en directies ('budgethouders'). Startpunt van de cyclus is het jaarplan. Alle posten en directies stellen jaarlijks (september-november t-1) een plan op waarin de afspraken over resultaten met de departementsleiding worden vastgelegd. De jaarplannen van de posten omvatten ook de inzet en werkbudgetten van de EL&I medewerkers op de posten. Na afloop van het jaar (januari +1) stellen de posten, directies en RSO's een jaarverslag op.

De toenemende differentiatie van het postennet noopt tot een meer maat gesneden aanpak van de jaarplancycclus. Voor 15 landen met aanmerkelijk Nederlands belang worden Meerjarig Interdepartementale Beleidskaders (MIB's) opgesteld voor de rijksbrede inzet van Nederland voor een periode van 4 jaar. De posten in de 15 OS-partnerlanden werken met zogenaamde Meerjarige Strategische Plannen (MJSP's) voor 4 jaar. Voor de ca. 70 kleine posten beperkt het jaarplan zich tot de hoogst noodzakelijke informatieniveau.

Begrotingscyclus 2012 in beeld

1.6 Personeelsaangelegenheden

1.6.1 Enkele cijfers

Bij het ministerie van Buitenlandse Zaken werkten ultimo 2011 wereldwijd 5112 medewerkers (4919 fte). Daarvan zijn 2791 medewerkers (2708 fte) aangenomen als ambtenaren in actieve dienst en 2321 (2211 fte) aangenomen als lokale medewerkers op posten. Van de 2791 ambtenaren zijn 1744 (1661 fte) werkzaam op het departement of gedetacheerd in Nederland en 1047 (1047 fte) werkzaam op een post, bij een RSO of gedetacheerd in het buitenland.

De man-vrouw verdeling is gemiddeld 50-50 procent, maar de doorstroom van vrouwen naar hogere schalen blijft nog achter, de gemiddelde leeftijd bedraagt ruim 47 jaar.

Tussen 2012 en 2015 neemt het aantal ftes binnen BZ verder af met 300 ftes waarvan circa 200 formatieplaatsen op de posten. Op het departement wordt in deze periode de formatie met 110 formatieplaatsen teruggebracht. Eind 2015 zal het totaal aantal BZ-formatieplaatsen moeten zijn teruggebracht tot 2450 ftes. Op dit moment beschikt BZ nog over 2617 ftes waarvan er 990 uitgezonden BZ ambtenaren werkzaam zijn op de posten. BZ heeft daarnaast ca. 2200 lokale medewerkers (in ftes) in dienst. De functies die zullen verdwijnen betreffen zowel functies in het beleid als het beheer. Als gevolg van de plannen en nieuwe prioriteiten zullen er overigens ook circa 50 nieuwe functies binnen het postennet worden gecreëerd.

Onderstaand een cijfermatig overzicht van de ontwikkelingen binnen het postennet gedurende de jaren 2007 – 2015:

Huidige ontwikkelingen formatie postennet (exclusief gevolgen nieuw regeerakkoord)

Formatie in 2007: 3250 fte's waarvan posten 1250 en departement 2000

Formatie in 2010: 2800 fte's waarvan posten 1150 en departement 1650

Formatie in 2015: 2450 fte's waarvan posten 860 en departement 1590

Een personeelsreductie van deze omvang wordt organisatiebreed gevoeld. BZ streeft er naar om voor iedereen passend werk te vinden. Uitstroom wordt bevorderd. Gedwongen ontslagen zijn daarbij vooralsnog voorkomen, maar kunnen niet worden uitgesloten. Instroom is beperkt tot kritieke functies. In de praktijk leidt dit ertoe dat diverse functies niet direct ingevuld kunnen worden. Om zeker te stellen dat de meest kritieke functies het eerst ingevuld worden, vindt regelmatig een Vacatureoverleg plaats. In dit Vacatureoverleg, waarin de plaatsvervangend DG's zitting hebben, wordt besloten of en welke vacatures met voorrang extern geworven kunnen worden en welke vacatures voorlopig niet ingevuld worden. De mogelijkheden voor instroom zijn zeer beperkt.

1.6.2 Rechtspositie

In tegenstelling tot de overige ministeries in Den Haag hebben de ambtenaren van BZ een afwijkende rechtspositie (het RDBZ). Belangrijkste verschil is het feit dat (nagenoeg) iedere ambtenaar om de drie/vier jaar verplicht is te solliciteren naar een andere functie. Dit komt de mobiliteit en flexibiliteit ten goede. Deze afwijkende positie leidt er wel toe dat BZ in de interdepartementale samenwerking soms met een uitzonderingspositie te maken krijgt. Zo neemt BZ in beperkte mate deel aan de Algemene Bestuursdienst (ABD).

1.6.3 Plaatsingsproces

Ieder jaar wisselen binnen BZ ongeveer 700 ambtenaren van functie. Voor een goede ordening van deze overplaatsingen is een systeem ontwikkeld, waar medewerker, lijnchef en de personeelsdienst HDPO ieder een rol in spelen. HDPO heeft hierin een sturende centrale en besluitvormende rol. Overplaatsingen vinden in de regel in de zomer plaats. Er komen in toenemende mate ook tussentijdse overplaatsingen voor.

Het overplaatsingssysteem is gesplitst in twee groepen. Ten eerste is er de Commissie Plaatsingsbeleid 1 (Cpb-1), waarin SG, DGCB/PlvSG, DGPZ, DGIS, DGES en HDPO zitting hebben. Zij bereiden de plaatsingen voor van alle CdP's, de (plv)DGs en van alle directeurs. Het voorstel voor de plaatsing van een aantal CdP's en DG's wordt – na consultatie van de politieke leiding – ter instemming aan de Ministerraad voorgelegd. Na instemming van MR worden de CdP's voorgedragen voor benoeming door de Koningin.

Ten tweede is er de Cpb-2, onder voorzitterschap van DGCB/PlvSG, waarin 1 DG en 5 door de OR aangewezen BZ-ers zitting hebben. HDPO bereidt het plaatsingsplan voor voor alle overige medewerkers die in dat jaar muteren. De Cpb-2 toetst of aan de regels voor de overplaatsingsronde is voldaan, waarna HDPO beslist.

1.6.4 Leiderschapsprogramma

In 2009 is bij BZ een nieuw Leiderschapsprogramma van start gegaan. Het leiderschapsprogramma is er op gericht om sterk, inspirerend en eigentijds leiderschap binnen BZ te creëren. Het LS-programma is gebaseerd op de leiderschapsvisie van BZ die door het SG/DG Beraad is vastgesteld en bestaat uit twee onderdelen: een selectietraject en een leiderschapsontwikkelprogramma. Het doel is dat alle managementniveaus in alle stromen (beleid, beheer, management, specialistisch) over kwalitatief hoogstaande leidinggevers beschikken.

Middels een loopbaanindicatie krijgen medewerkers na 5 à 7 jaren dienstverband bij BZ een indicatie van de verwachte ontwikkeling. Ook leidinggevend potentieel wordt hierbij overwogen.

Voordat medewerkers een leidinggevende functie kunnen vervullen vanaf schaal 14 (beleid) of schaal 10 (beheer) dienen medewerkers deel te nemen aan de selectieprocedure voor middenmanagement. Dit gebeurt op uitnodiging van het Leiderschapsberaad, bestaande uit de CPB-1 (zie hierboven), aangevuld met de directeurs HDPO, (en voor beheer) FEZ en DCM en twee met de OR overeengekomen waarnemers.

2. Ministerraad, parlement en interdepartementale afstemming

2.1 Ministerraad en onderraden

De samenstelling en positie van de rijksministerraad (RMR) en de ministerraad (MR) zijn geregeld in artikel 45 van de Grondwet. Het reglement van orde voor de ministerraad is hier een nadere uitwerking van.

Rijksministerraad

De Rijksministerraad wordt gevormd door de leden van de ministerraad en de gevolmachtigd ministers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Ministers van de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten kunnen naast de gevolmachtigd ministers met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen van de rijksministerraad. De rijksministerraad komt twee keer per maand bijeen en besluit over alle aangelegenheden van het Koninkrijk die de Nederlandse Antillen en/of Aruba raken. Dit zijn onder andere Nederlandschap, buitenlands beleid en defensie voor zover zij die landen van het Koninkrijk raken.

Ministerraad

De ministerraad wordt gevormd door de minister-president en de ministers en komt wekelijks op vrijdag bijeen.

Onderraden

Alle voorstellen waarover de ministerraad dient te besluiten – op enkele gespecificeerde uitzonderingen na – worden eerst geagendeerd voor een onderraad. Voor BZ betekent dit dat alle ministerraadstukken, met uitzondering van CoCo-conclusies, het overzicht overige punten van buitenlands beleid en benoemingen, eerst in een onderraad behandeld dienen te worden. Via de conclusies van de onderraad zullen deze op de agenda van de eerstvolgende ministerraad komen te staan. Hamerstukken kunnen wel rechtstreeks voor de ministerraad worden geagendeerd; dit om onnodig tijdsverlies te voorkomen. Of een voorstel daadwerkelijk als hamerstuk kan worden aangemerkt, is uiteindelijk ter beoordeling aan de minister-president. Indien in de ministerraad blijkt, dat het hamerstuk toch ter discussie staat, wordt het voorstel door de minister-president doorverwezen voor behandeling in de eerstvolgende desbetreffende onderraad.

Tijdens het constituerend beraad zal de definitieve vorm van het stelsel van onderraden worden vastgelegd.

2.2 Parlement

De communicatie met het parlement is intensief. Via schriftelijke vragen, commissieverzoeken, mondelinge vragen (het wekelijkse vragen uur op dinsdag), plenaire debatten en algemene overleggen wordt de Kamer geïnformeerd. Jaarlijks vinden in de Eerste en Tweede Kamer het debat over de BZ-begroting en over de Staat van de Unie plaats. Daarnaast vindt regelmatig overleg plaats over de geannoteerde agenda van de Raad voor Algemene Zaken en de Raad Buitenlandse Zaken (RAZ/RBZ) en worden bewindslieden naar de Kamer geroepen om over urgente en actuele kwesties met de Kamer te overleggen. Ten behoeve van deze activiteiten worden de bewindslieden ondersteund door de meest betrokken DG's en directies. De parlementaire informatie dienst (BSG/PID) vormt als eerste aanspreekpunt voor griffiers van de Tweede en Eerste Kamer het coördinatiepunt voor parlementaire zaken in de breedste zin van het woord (advisering, kwaliteitsbewaking, registratie en monitoring).

2.3 Interdepartementale coördinatie en afstemming

Het werkterrein en de activiteiten van vrijwel ieder departement hebben tegenwoordig ook internationale componenten. Het is van belang dat het buitenlands beleid van de Nederlandse overheid als geheel - door goede samenwerking tussen alle betrokkenen - samenhang en slagkracht vertoont. Een belangrijk instrument hiervoor is een effectieve coördinatie door het ministerie van BZ.

De afspraken over buitenlandse activiteiten van ministers en staatssecretarissen worden vermeld in het zogenoemde “blauwe boek”, dat door het ministerie van Algemene Zaken wordt opgesteld.

De Coördinatiecommissie Internationale Aangelegenheden (CoRIA) heeft de taak op hoogambtelijk interdepartementaal niveau de vergaderingen van een onderraad van de ministerraad voor te bereiden. De Strategische CoRIA komt twee keer per maand bijeen met de Directeuren Internationale Zaken van alle ministeries onder voorzitterschap van SG BZ. Hier wordt in strategische zin gesproken over internationale thema's die veel departementen raken, waaronder de strategische reisagenda van het kabinet en de internationale speerpunten van het kabinetsbeleid. Via de schriftelijke CoRIA worden verdragen en instructies voor Nederlandse delegaties bij internationale conferenties afgestemd.

In de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo) wordt het Nederlands standpunt t.b.v. de Raden in Brussel afgestemd. De CoCo komt wekelijks onder voorzitterschap van BZ bijeen. De CoCo-conclusies gaan ter goedkeuring rechtstreeks naar de Ministerraad. Indien in de CoCo geen overeenstemming wordt bereikt wordt een item als B-punt geagendeerd. De hoogambtelijke commissie EU-zaken (HACEU) bereidt de ministeriële commissie EU-zaken (MCEU) voor. Daar wordt o.a. de strategische positionering van Nederland in de EU besproken, alsook de inzet voor Europese Raden bepaald.

De ICER is de Interdepartementale Commissie Europees Recht. Dit orgaan is in 1997 door de MR ingesteld om een gebrek aan kennis van en prioriteit voor het Europees recht bij het Rijk te compenseren. De ICER geeft adviezen en richtsnoeren over departementsoverstijgende EU-rechtelijke aangelegenheden. Onder de ICER hangen een aantal vaste subcommissies die zich specifiek bezighouden met de coördinatie van de Nederlandse inbreng bij de EU-rechter in Luxemburg (ICER-H), de implementatie van richtlijnen in nationaal recht (ICER-I) en de notificatie van bepaalde nationale regelgeving bij de Europese Commissie (ICER-N). De ICER wordt voorgezeten door DGES en een DG van Justitie verantwoordelijk voor wetgevingsaangelegenheden. Het secretariaat van de ICER, en het voorzitterschap van de ICER-H, worden verzorgd door DJZ/ER.

De Coördinatiecommissie Internationale Milieuaangelegenheden (CIM) is belast met de interdepartementale coördinatie van het internationale milieubeleid.

Op het terrein van de energievoorzieningszekerheid en het buitenlands beleid werken BZ en EL&I nauw samen. De coördinatie vindt plaats in de maandelijkse Interdepartementale Werkgroep Energievoorzieningszekerheid (IWE) waaraan naast genoemde departementen ook, indien nodig, andere relevante departementen deelnemen (AZ, I&M, Defensie, BZK). Daarnaast vindt afstemming tussen BZ en ELI met enige regelmaat op DG niveau plaats.

2.4 Concordaat met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

De samenwerking tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) is sinds 1955 vastgelegd in een concordaat. Dit concordaat is tot stand gekomen vanuit de gedachte van één Buitenlandse Dienst die naast diplomatieke en consulaire belangen ook de economische belangen behartigt.

Sinds december 2002 is er een nieuw concordaat tussen (toen nog) EZ en BZ van kracht waarin de intensieve samenwerking is uitgewerkt op de principes van wederkerigheid en in goed overleg. De eerder overeengekomen samenwerking tussen BZ en EZ werd verder geïntensiveerd en gestroomlijnd, de uitwisseling van ambtenaren tussen beide ministeries is vereenvoudigd, de deelname aan elkaars staven is vastgelegd (DGIB neemt deel aan het SG/DG-beraad en aan de CPB-I) en de bepalingen over instructiebevoegdheid zijn geactualiseerd. BZ en EL&I bezien momenteel of het concordaat opnieuw moet worden aangepast (in het licht van de integratie van ministeries van Economische Zaken en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van de economische functie van het postennet).

BZ, EL&I en Agentschap.nl (vroeger: de Economische Voorlichtingsdienst, EVD) overleggen periodiek over de economische functie van het postennet in het Strategisch Beleidsoverleg (voorheen driehoeksoverleg). EL&I heeft zitting in de Raad Regioaangelegenheden (RRA) en er is overleg tussen het SG/DG Beraad en de Bestuursraad van EL&I.

3. Directoraten-generaal en thema's

3.1 Secretaris-generaal (SG/PLVSG)

Secretaris-generaal: *drs. R.V.M. (Renée) Jones-Bos*

Plv. Secretaris-generaal: *drs. M.T.G (Monique) van Daalen (tevens DGCB)*

De Secretaris-generaal (SG) staat aan het hoofd van de ambtelijke organisatie. Met haar plaatsvervanger stuurt zij de centrale dienstonderdelen aan, die ondersteunende taken uitvoeren (zie ook hoofdstuk 3.5). De SG is verantwoordelijk voor de laatste toets op de kwaliteit van vorm en inhoud, tijdigheid, alsook een politiek-strategische toets, voordat een stuk onder ogen van een bewindspersoon komt. Daarnaast toetst de SG of een dossier naar een bewindspersoon wordt doorgeleid of dat het in de lijn kan worden afgedaan.

Bureau Secretaris-generaal (BSG)

Directeur: *drs. S. (Steven) Collet*

Plv. Directeur: *mr. M.L. (Marjan) Kamstra*

BSG geeft ondersteuning aan de politieke leiding en aan de SG en PLVSG en coördineert de aangelegenheden die voor de top van het ministerie van belang zijn, zoals parlementaire contacten, de begrotingsbehandeling en advisering ten behoeve van de ministerraad.

3.2 Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)

DGES: *drs. R.E. (Robert) de Groot*

Plv. DGES: *drs. W. (Wepke) Kingma*

De taken van het DGES kunnen als volgt worden samengevat:

- initiëren en coördineren van het Europese beleid;
- onderhouden van de bilaterale relaties met de (kandidaat)lidstaten van de EU en de buurlanden van de EU in het Oosten en de Balkan, wat moet bijdragen aan het in toenemende mate intra-Europese karakter van de betrekkingen met deze landen;
- tot stand brengen van een coherent, interdepartementaal afgestemd buitenlandbeleid betreffende de thema's klimaat, energie, milieu, grondstoffenzekerheid, water en nucleaire veiligheid alsmede t.a.v. regionale en internationale organisaties;
- uitvoeren van programma's in ontwikkelingslanden op het terrein van klimaat, milieu, water en sanitatie en hernieuwbare energie;
- tot stand brengen van het internationale cultuurbeleid inclusief cultuur en OS en sport en OS.

Door de rol van coördinator van het Europese beleid en internationaal milieubeleid staat het DGES midden tussen de andere Haagse departementen. De Directie Integratie Europa (DIE) en de Directie Klimaat, Energie, Milieu en Water (DME) vormen de schakel tussen Den Haag en de Permanente Vertegenwoordiging (PV) bij de EU in Brussel. De Directie Europa (DEU) heeft eenzelfde functie voor de PV Raad van Europa in Straatsburg.

De Eenheid Internationaal Cultuur beleid (ICE) is als coördinator van het internationale cultuurbeleid, dat mede wordt uitgevoerd door de fondsen, de sectorinstituten en de Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA), sterk naar buiten gericht. De posten vervullen een aanjagende en ondersteunende rol bij het tot stand brengen en bevorderen van de culturele uitwisseling.

De Forward Strategy Unit legt zich binnen het DGES toe op strategische middellange termijn planning op met name de terreinen van Europese samenwerking en integratie. Ook deze eenheid opereert sterk interdepartementaal.

Directies

Directie Integratie Europa (DIE)

Directeur: drs. W. (Wepke) Kingma,

plv. Directeur: mr. J.A. (Joost) Flamand

DIE ontwikkelt en coördineert het Nederlandse beleid met betrekking tot de Europese Unie (EU), ziet toe op de samenhang van de standpunten die Nederland inneemt en bevordert de interne coherentie van de verschillende EU-beleidssterreinen.

Afdelingen:

DIE/IN: afdeling EU/intern

DIE/EX: afdeling EU/extern

Directie Klimaat, Energie, Milieu en Water (DME)

Directeur: drs. K. (Kitty) van der Heijden (tevens AMDO)

plv. Directeur: drs. D.J. (David) Kuijper

DME houdt zich bezig met mondiale vraagstukken rondom klimaat, energie, milieu en water. Als de directie voor (milieu gerelateerde) Global Public Goods ontwikkelt en coördineert DME daarvoor het Nederlandse buitenlandbeleid. Nederlandse standpunten in de EU en internationale organisaties worden door DME interdepartementaal afgestemd. Ook de internationale duurzaamheidagenda is belegd bij DME, evenals de verantwoordelijkheid voor de geopolitieke aspecten van het Nederlandse beleid voor energievoorzieningszekerheid en grondstoffen. Daarnaast draagt DME bij aan een duurzame leefomgeving in ontwikkelingslanden door beleidsontwikkeling en gerichte investeringen van ODA middelen, in het bijzonder voor het speerpunt Water, het hernieuwbare energie programma en mainstreaming van milieu en klimaat in buitenlands (en ontwikkelings)beleid. Nauwe samenwerking bestaat met IenM en EL&I inzake de Topsector Water. Met het oog op een coherente aanpak van vraagstukken die raken aan zowel Europees- als ontwikkelingsbeleid is DME dubbel opgehangen onder het DGES en DGIS.

Afdelingen:

DME/CO: afdeling Coördinatie

DME/KE: afdeling Klimaat en Energie

DME/MW: afdeling Milieu en Water

DME/CU: Controlling Unit

Directie Europa (DEU)

Directeur: drs. J. L. (Jaap) Werner

plv. Directeur: drs. G. (Margriet) Vonno

De Directie Europa is verantwoordelijk voor het regiobeleid voor in totaal 54 landen. Kortgezegd zijn dit alle 27 lidstaten van de Europese Unie en de Europese buurlanden op de Balkan en in het Oosten (al dan niet kandidaat voor EU-lidmaatschap), tot en met de Kaukasus en Centraal-Azië. Naast de beleidsvorming en coördinatie voor 54 landen is DEU verantwoordelijk voor de Nederlandse inbreng in de Raad van Europa en de uitvoering c.q. uitfasering van het programma Maatschappelijke Transformatie (Matra). DEU geeft samen met de Directie Integratie Europa (DIE) en het Bureau Politieke Zaken (BPZ) tevens inhoud aan intra-Europese diplomatie.

Afdelingen:

DEU-1:

Hieronder vallen de landen Armenië, Azerbeidzjan, Denemarken, Estland, Finland, Georgië, Hongarije, Ierland, IJsland, Kazakstan, Kirgizië, Letland, Litouwen, Moldavië, Noorwegen, Oekraïne, Oezbekistan, Polen, Rusland, Slowakije, Tadzjikistan, Tsjechië, Turkmenistan, het Verenigd Koninkrijk, Wit-Rusland, Zweden.

DEU-2:

Hieronder vallen de landen Albanië, Andorra, België, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Kosovo, Kroatië, Liechtenstein, Luxemburg, Macedonië, Malta, Monaco, Montenegro, Oostenrijk, Portugal, Roemenië, San Marino, Servië, Slovenië, Spanje, Turkije, Vaticaanstad, Zwitserland.

Forward Strategy Unit (DGES/FSU)

Hoofd: *mr. dr. J. (Jochem) Wiers*

De Forward Strategy Unit (FSU) wordt op dit moment gereorganiseerd in de Eenheid Strategische Advisering (ESA) die zich zal toeleggen op strategische, beleidsrelevante signalering, analyse en advisering op voor Buitenlandse Zaken relevante terreinen, waaronder Europese samenwerking, veiligheid en duurzame ontwikkeling. De ESA i.o. heeft DGES als 'hoeder' maar werkt voor alle DG's. Ook deze eenheid opereert sterk interdepartementaal. De Wetenschappelijk Raadsadviseur (WRA) wordt in de ESA i.o. geïncorporeerd.

Eenheid Internationaal Cultuurbeleid (ICE)

Hoofd ICE: *drs. R.C.M. (Renilde) Steeghs (tevens ACS)*

plv. Hoofden: *drs. F. (Friso) Wijnen (ICB)*

drs. I. (Ida) de Kat (GCE en CSenO)

De Eenheid Internationaal Cultuurbeleid (ICE) houdt zich bezig met Internationaal Cultuurbeleid (ICB). Het ICB is een integraal onderdeel van het buitenlands beleid. Het beleid is gericht op internationale culturele uitwisseling, gemeenschappelijk cultureel erfgoed (GCE) en, cultuur, sport en ontwikkelingssamenwerking (CSenO). Het Internationaal Cultuurbeleid wordt wereldwijd ingezet. Buitenlandse Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het Internationaal Cultuurbeleid, inclusief gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Buitenlandse Zaken is voorts verantwoordelijk voor de onderwerpen cultuur en ontwikkelingssamenwerking en sport en ontwikkelingssamenwerking.

3.3 Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)

DGIS: *drs. R. (Rob) Swartbol*

plv. DGIS: *drs. A.C.C. (Christiaan) Rebergen*

Het DGIS is verantwoordelijk voor de initiëring, coördinatie, budgettaire beheer en uitvoering van het OS-beleid. De DGIS-leiding is de schakel tussen de bewindspersonen en de directies. Daarnaast levert zij een bijdrage aan het ontwikkelen en uitvoeren van het bredere buitenlands beleid, alsmede aan management van het ministerie (bv. op het gebied van kennismanagement, themasturing en monitoring). De werkverdeling tussen DGIS en PlvDGIS is als volgt:

Directeur-Generaal Internationale Samenwerking

- Algemene leiding van en eindverantwoordelijkheid voor het DGIS;

- zaken op het terrein van defensie en de 3D-benadering;
- zaken met betrekking tot de bilaterale ontwikkelingssamenwerking, waar het profiel 2 landen/fragiele staten betreft, waaronder de regio's Grote Meren en Hoorn van Afrika.
- eerste aanspreekpunt voor de prioritaire thema's veiligheid en rechtsorde en SRGR;
- zaken op het terrein van multilaterale ontwikkelingssamenwerking;
- zaken op het terrein van mensenrechten, Europese OS, OESO-DAC en kennis en opleidingen.

Plaatsvervangend Directeur-Generaal Internationale Samenwerking

- Zaken op het terrein van de bilaterale ontwikkelingssamenwerking, waar het Profiel-1 landen en Profiel-3 landen betreft (met uitzondering van de landen in de regio's Grote Meren en Hoorn van Afrika);
- eerste aanspreekpunt voor de prioritaire thema's voedselzekerheid en water;
- zaken op het terrein van klimaat en milieu;
- zaken die gaan over economie en private sector development;
- zaken op het terrein van het bedrijfsleven en NGO's;
- zaken die gaan over audit en inspectie.

Directies

Directie Duurzame Economische Ontwikkeling (DDE)

Directeur: drs. J.J. (Jeroen) Roodenburg (tevens AMBO)
plv. Directeur: drs. H.A. (Eric) Hilberink

DDE is verantwoordelijk voor ontwikkeling en uitvoering van beleid op de terreinen van voedselzekerheid (VZH), private sector ontwikkeling (PSD) en samenwerking met het bedrijfsleven. DDE werkt daarbij zowel met programma's en projecten, als op andere manieren (politieke dialoog, kennisnetwerken, economische diplomatie).

De drie eerder genoemde beleidsterreinen, zijn uitgewerkt in negen pijlers. De organisatie van DDE is hier grotendeels aan gespiegeld, waarbij de inhoudelijke werkzaamheden grotendeels plaatsvinden in zogeheten pijlerteams. Elk team heeft een coördinator, een *terms of reference* en een eigen programmabudget.

Dir DDE is tevens Ambassadeur Bedrijfsleven en Ontwikkelingssamenwerking (AMBO). Zijn belangrijkste taak, uit hoofde van deze functie, betreft het bevorderen van de samenwerking tussen de Nederlandse overheid en het (Nederlandse en internationale) bedrijfsleven op het terrein van ontwikkelingssamenwerking.

Directie Effectiviteit en Coherentie (DEC)

Directeur: drs. A.H.M. (Ton) Lansink

De directie DEC zal per eind 2012 worden opgeheven. Een deel van de taken zal overgaan naar het nieuwe Bureau Internationale Samenwerking, het stafbureau van DGIS. Een ander deel taken van DEC zal bij verschillende BZ-directies worden belegd. Een beperkt aantal taken zal, als onderdeel van de lopende bezuinigingen, niet langer worden uitgevoerd. Het toekomstige BIS zal DGIS ondersteunen bij de vormgeving van de strategische agenda (post-2015 MDG-agenda, 'Beyond Aid', 'Global Public Goods', Beleidscoherentie voor ontwikkeling) en het interne management (Kennismanagement, themasturing, *quality at entry*, etc.)

De directie DDE zal de taken van DEC op het terrein van het groei –en armoedebeleid en het fiscale beleid van overheden in ontwikkelingslanden voor haar rekening nemen. De directie DSH zal zich toeleggen op de capaciteitsontwikkeling van lokale overheden en beheert o.a. het ‘VNG international’ programma. DMM krijgt de forumverantwoordelijkheid voor de OECD, inclusief het Development Advisory Committee (DAC). De directie FEZ is verantwoordelijk voor de open-data projecten en meer algemeen de rapportage over ODA.

Directie Sociale Ontwikkeling (DSO)

Directeur: *vacant*

wvd Directeur: *drs. M. (Marijke) Wijnroks (tevens Ambassadeur voor Seksuele Gezondheid en HIV/Aids)*

DSO is verantwoordelijk voor de beleidsvorming rondom het speerpunt seksuele gezondheid (seksuele en reproductieve gezondheid en rechten inclusief HIV/Aids) en de thema's onderwijs, onderzoek, emancipatiezaken, gezondheid, en de relaties met het maatschappelijk middenveld.

DSO richt zich op menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling. Deze investering draagt rechtstreeks bij aan structurele armoedebestrijding en meer specifiek aan millenniumdoelstellingen 2, 3, 4, 5 en 6; en is tevens een noodzakelijke voorwaarde voor zelfredzaamheid en duurzame economische ontwikkeling. Door te investeren in onderwijs, in seksuele gezondheid, in gendergelijkheid, in sterke maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen wordt bevorderd dat mensen, mannen én vrouwen, jongens en meisjes een gezond en productief leven kunnen leiden dat bijdraagt aan de sociale en economische ontwikkeling van hun land.

Afdelingen:

DSO/GA: afdeling gezondheid en aids

DSO/MO: afdeling maatschappelijke organisaties

DSO/OO: afdeling onderzoek en onderwijs

DSO/EM: afdeling emancipatiezaken

Directie Stabiliteit en Humanitaire Hulp (DSH)

Directeur: *drs. J.H.L.M. (Joost) Andriessen*

Plv. Directeur: *drs. J.E. (Jelte) van Wieren*

Militair Adviseur: *kolonel NW (Nico) Tak MA*

DSH valt onder zowel DGIS als (plv)DGPZ en heeft als doelstelling effectievere beleidsvorming en –uitvoering op het gebied van stabiliteit en fragiliteit, vredesopbouw, humanitaire hulp en goed bestuur. De directie is integraal verantwoordelijk voor de financiële middelen op het gebied van Veiligheid & Rechtsorde en van goed bestuur, waaronder de centraal beheerde middelen van het stabiliteitsfonds en het wederopbouwfonds. Daarnaast beheert DSH de ODA- en non-ODA budgetten voor humanitaire hulp.

DSH heeft een stevig mandaat dat bestaat uit de verantwoordelijkheden voor de ontwikkelingspijler van het 3D-beleid, het speerpunt Veiligheid & Rechtsorde, het doorsnijdende thema goed bestuur en de humanitaire hulpverlening. Daarmee draagt DSH direct en indirect bij aan de drie pijlers van het Nederlandse buitenlandse beleid: vrijheid, veiligheid en welvaart.

De Militair Adviseur (MILAD) geeft advies aan bewindslieden, DG's en andere directies op het beleidsterrein (Militaire) Veiligheid. Hij is geplaatst bij DSH, maar zijn werkterrein bestrijkt het hele ministerie.

Afdelingen:

DSH/HO: Humanitair en Wederopbouw

DSH/SR: Stabiliteit en Rechtsorde

Directie Sub-Sahara Afrika (DAF)

Directeur: (vacant)

wnd. Directeur: drs. B.C.J. (Bengt) van Loosdrecht

Kern van de werkzaamheden van DAF is de landenspecifieke en regionale invulling van het BZ-beleid, in het bijzonder gericht op het bevorderen van vrede, stabiliteit en welvaart in Sub-Sahara Afrika.

Afdelingen:

DAF/HW: afdeling Hoorn van Afrika en West-Afrika

Hieronder vallen de landen: Benin, Burkina Faso, Centraal-Afrikaanse Republiek, Comoren, Djibouti, Equatoriaal-Guinee, Mali, Eritrea, Ethiopië, Gabon, Gambia, Ghana, Guinee, Guinee-Bissau, Ivoorkust, Kaapverdië, Kameroen, Kenia, Liberia, Mauritanië, Niger, Nigeria, Sao Tome, Senegal, Sierra Leone, Somalië, Sudan, Togo, Tsjaad en Zuid-Sudan.

DAF/MZ: afdeling Midden- en Zuidelijk Afrika

Hieronder vallen de landen Angola, Botswana, Burundi, DR Congo, Kenia, Lesotho, Madagaskar, Mauritius, Malawi, Mozambique, Namibië, Republiek Congo, Rwanda, Seychellen, Swaziland, Tanzania, Uganda, Zambia, Zimbabwe en Zuid-Afrika.

3.4 Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)

DGPZ drs. K.J.G. (Karel) van Oosterom

plv. DGPZ drs. M.L. (Marisa) Gerards

DGPZ is verantwoordelijk voor (de kwaliteit van) de advisering aan de politieke leiding op het gebied van buitenlandspolitieke aangelegenheden. De werkzaamheden liggen op het gebied van de (dagelijkse) politieke actualiteit, de politieke betrekkingen met andere landen en op het terrein van de politiek strategische beleidsvoorbereiding op langere termijn. DGPZ zorgt voor een belangrijk deel voor de ambtelijke vaststelling van de Nederlandse opstelling in bilaterale politieke kwesties en inbreng in de belangrijke multilaterale politieke fora. In het bijzonder moet worden gedacht aan het gemeenschappelijk buitenlandse, veiligheids- en defensiebeleid (GBVB) van de Europese Unie, het politieke en veiligheidsbeleid binnen de NAVO en het politieke en veiligheidsbeleid zoals dat in de Verenigde Naties wordt gevoerd. Naast de politieke actualiteit zijn belangrijke thema's o.a. conflictpreventie, crisisbeheersing, terrorisme en mensenrechten.

DGPZ is officieel de Nederlandse vertegenwoordiger in het *Politieke en Veiligheids Comité (Political Security Committee, PSC)* van de EU, dat, behalve in een permanente configuratie in Brussel met een PSC-ambassadeur, ook tweejaarlijks in de samenstelling van 'politieke directeuren' bijeenkomt. In dit PSC vindt voorbereiding van besluitvorming binnen het GBVB plaats, onder meer voorafgaand aan bijeenkomsten van de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) van ministers van Buitenlandse Zaken van de EU.

DGPZ is tevens, deels met DGIS en DGES, verantwoordelijk voor de geïntegreerde aansturing van alle regiodirecties en het postennet. Ook de forum- en themadirecties DVB, DMM en DSH vallen onder DGPZ, wederom deels samen met DGIS.

Directies

Directie Veiligheidsbeleid (DVB)

Directeur: *mr. J.C.S. (Joep) Wijnands*

plv. Directeur: *drs. M.A. (Michael) Stibbe*

DVB ontwikkelt en bewaakt het beleid voor vrede en veiligheid in brede zin. Daaronder vallen de militair(-civiele) missies waaraan Nederland deelneemt, het ontwapenings- en wapenexportbeleid, de NAVO en OVSE, het Europees veiligheidsbeleid en terrorismebestrijding en nieuwe dreigingen (o.a. *cyber security*).

Afdelingen:

DVB/CV: afdeling conflictpreventie, vredesoperaties, militaire en civiele samenwerking

DVB/NW: afdeling non-proliferatie, ontwapening, wapenbeheersing en exportcontrolebeleid

DVB/VD: afdeling veiligheids- en defensiebeleid

DVB/TN: afdeling terrorismebestrijding en nieuwe dreigingen

Directie Multilaterale organisaties en Mensenrechten (DMM)

Directeur: *drs. K.M. (Koen) Davidse*

plv. Directeur: *mr. drs. A.H. (Aldrik) Gierveld*

DMM is een forumdirectie en een themadirectie, verantwoordelijk voor het Nederlands buitenlands beleid ten aanzien van diverse internationale organisaties en mensenrechten. DMM houdt zich bezig met onder andere de VN (mensenrechten, politiek, ontwikkeling), de internationale financiële instellingen (IFI's) en internationaal schuldenbeleid, diverse internationale strafhoven en –tribunalen en de OESO/DAC. DMM ressorteert onder zowel DGIS als onder DGPZ.

Afdelingen:

DMM/SE: Sociale en economische zaken

DMM/IF: Internationale financiële instellingen

DMM/MP: Mensenrechten en politiek- juridische zaken

Bureau Politieke Zaken (BPZ)

Hoofd, tevens Europees Correspondent: drs. C.A. (Carola) van Rijnsoever

BPZ ondersteunt DGPZ in diens rol als politiek adviseur van de bewindslieden. Daarnaast coördineert BPZ de Nederlandse inbreng op het gebied van het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de Europese Unie. BPZ is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ). BPZ coördineert het horizontale sanctiebeleid.

Directie Noord-Afrika en Midden-Oosten (DAM)

Directeur: *mr. G.A. (Gilles) Beschoor Plug*

plv. Directeur: *mr. H.D.N. (Herman) Quarles van Ufford*

Kern van de werkzaamheden van DAM is de landenspecifieke en regionale invulling van het BZ-beleid, aangaande de DAM-regio ten behoeve van het Koninkrijk Nederland

Afdelingen:

DAM/MG: afdeling Maghreb en Golfstaten

Landen: Bahrein, Irak, Iran, Koeweit, Oman, Qatar, Saudi-Arabië, Verenigde Arabische Emiraten, Algerije, Libië, Marokko, Mauritanië, Tunesië en de kwestie van de Westelijke Sahara.

DAM/MO: afdeling Midden-Oosten

Landen: Egypte, Israël, Jordanië, Libanon, Palestijnse Gebieden, Syrië, Jemen en de kwestie van het Midden-Oosten Vredesproces.

DAM/TAR: Transitieproces Arabische Regio

Directie Azië en Oceanië (DAO)

Directeur: *mr. K.J. (Karel) Hartogh*

plv. Directeur: *drs. J.H.A. (Jan) Waltmans*

Kern van de werkzaamheden van DAO is de landenspecifieke en regionale invulling van het BZ-beleid, aangaande de DAO-regio ten behoeve van het Koninkrijk Nederland

Afdelingen:

DAO/OA: afdeling Oost-Azië en Mekong

Landen: Birma, Myanmar, Brunei, Cambodja, China, Filippijnen, Hong Kong – SAR, Japan, Laos, Macau, Maleisië, Mongolië, Noord-Korea, Singapore, Taiwan, Thailand, Vietnam, Zuid-Korea

DAO/ZO: afdeling Zuid-Azië en Oceanië

Landen: Afghanistan, Australië, Bangladesh, Bhutan, Fiji, India, Indonesië, Malediven, Micronesië, Nepal, Nieuw-Zeeland, Oost-Timor, Pakistan, Palau, Papoea Nieuw Guinea, Solomoneilanden, Sri Lanka, Tonga, Vanuatu

Directie Westelijk Halfrond (DWH)

Directeur: *drs. M.S.M. (Maryem) van den Heuvel*

plv. Directeur: *mr. drs. M.C. (Matthijs) Wolters*

Kern van de werkzaamheden van DWH is de landenspecifieke en regionale invulling van het BZ-beleid, aangaande de DWH-regio ten behoeve van het Koninkrijk Nederland

Afdelingen:

DWH/LC: afdeling Latijns-Amerika en Caraïbisch gebied

Landen: Argentinië, Belize, Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Costa Rica, Ecuador, eilandstaten in het Caraïbisch gebied, El Salvador, Guatemala, Guyana, Honduras, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Suriname Uruguay, Venezuela.

DWH/NK: afdeling Noord-Amerika en Koninkrijkszaken

Landen: Canada, Mexico, de Verenigde Staten, Aruba, Curaçao, St. Maarten.

DWH/AK: adviseur Koninkrijksaangelegenheden

mr. A.M.H.L.M. (Anton) Schellekens (huidig)

mr. dr. A. (Nout) van Woudenberg LLM (beoogd)

3.5 Directoraat-generaal Consulaire Zaken en Bedrijfsvoering (DGCB)

DGCB

drs. M.T.G (Monique) van Daalen

Directeur-Generaal Consulaire Zaken en Bedrijfsvoering fungeert tevens als de plaatsvervangend Secretaris-generaal (PLVSG). Zij is verantwoordelijk voor het consulaire proces, het interne management en de coördinatie van beheers- en ondersteunende taken. Zij adviseert SG en de DG's over interne bedrijfsvoeringszaken alsmede interdepartementale samenwerking op dit terrein in de Compacte Rijksdienst. DGCB is daarnaast binnen het SG/DG beraad het eerste aanspreekpunt voor het postennet.

Directies

Audit Dienst Rijk (ADR) Cluster BZ

Clustermanager:

drs. J.W. (Jeroen) van Wingerde RA

In 2012 hebben de auditdiensten hun krachten gebundeld en zijn opgegaan in de Auditdienst Rijk (ADR). De oprichting van de ADR was één van de kabinetsacties om te komen tot een compacte rijksdienst. De ADR verzorgt de interne auditfunctie voor elk ministerie en maakt organisatorisch onderdeel uit van het ministerie van Financiën. Het cluster BZ van de ADR vervult binnen het ministerie een controlerende en adviserende taak met betrekking tot het financieel beheer. Daarnaast kent de ADR een vijftal bovendepartementale clusters, die zich specifiek bezighouden met operational audit, IT-audit, de controle van Europese geldstromen, de controle van apparaatsuitgaven en audits in de regio (het noorden en oosten van Nederland).

Bureau van de Chief Information (CIO-office)

Directeur:

Nog in te vullen

Conform rijksmodel heeft ook BZ een Chief Information Officer (CIO). De CIO wordt ondersteund door het CIO-office. Het CIO-office bereidt de departementale kaderstelling voor op het gebied van informatiemanagement en voert de strategische regie op de vraag naar en het aanbod van informatiediensten, ICT-diensten en archiefdiensten (samen aangeduid als "I-diensten"). Voorts verzorgt het Project Management Office (PMO) van het CIO-office het programma- en projectmanagement van alle I-projecten bij BZ.

Belangrijke actuele ontwikkelingen zijn *Het Nieuwe Netwerken* (betere digitale communicatie en digitale faciliteiten), *Het integreren van informatie* (papierloos BZ beter zoeken en vinden van digitale informatie en de actieve openbaarmaking van BZ-gegevens), *Het centraliseren van informatiediensten* (uitvoering van generieke ICT-taken meer als dienst afnemen van shared service organisaties van de centrale rijksdienst).

Directie Communicatie (COM)

Directeur:

I. (Ivar) Nijhuis

Plv. Directeur:

Ir. J. (Joanne) Doornewaard

Naast woordvoering en persvoorlichting richting media heeft COM de volgende expertise in huis: communicatieadvies, social en online media, corporate en interne communicatie, publieksdiplomatie en onderzoek. Om als BZ-organisatie goed te functioneren en doelen

van buitenlands beleid te kunnen bereiken, is heldere communicatie in al haar facetten onontbeerlijk; binnen afdelingen, met de posten, met andere departementen, externe stakeholders en het algemeen publiek. COM heeft de communicatie ingericht rond de belangrijkste beleidspijlers (Veiligheid, Vrijheid, Welvaart, EU, OS en Consulaire) om de aansluiting met beleid zo optimaal mogelijk te maken.

Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid (DCM)

Directeur: *drs. W.A. (Willem) van Ee*
plv. Directeuren: *mr. P.J.A (Hans) Vos*
drs. A.G. (Anne) van Leeuwen

DCM heeft twee kerntaken. Ten eerste de dienstverlening aan Nederlanders die tijdelijk of permanent in het buitenland verblijven. Het gaat daarbij met name om het verlenen van consulaire bijstand aan in moeilijkheden geraakte Nederlanders, het verstrekken van reisdocumenten en het uitvoeren van een aantal 'burgerlijke stand'-taken. De tweede kerntaak heeft betrekking op de toelating van vreemdelingen tot het Koninkrijk. Het betreft hier zowel het visumproces als het afnemen van inburgeringsexamens. Voorts speelt DCM een rol in het proces van de terugkeer van vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf naar het land van herkomst, waaronder het maken van zgn. ambtsberichten.

Afdelingen:

DCM/MA: afdeling Migratie en Asiel
DCM/CA: afdeling Consulaire Aangelegenheden
DCM/RL: afdeling Reisdocumenten, Legalisatie en Fraudebestrijding
DCM/VV: afdeling Vreemdelingen- en Visumbeleid.
DCM/CO: afdeling Coördinatie en Ondersteuning

Directie Huisvesting en Facilitaire Zaken (DHF)

Directeur: *mr. A.J.A. (Lody) Embrechts*
Plv. Directeur: *drs. J.A.M. (Jan) Poullisse*

Gericht op regie en advies, geeft DHF uitvoering aan beleid op het gebied van huisvesting en facilitymanagement. Dat betreft huisvestingsbeleid voor de posten in het buitenland, maar ook opdrachtverlening aan FM Haaglanden (facilitair dienstverlener), RBO (dienstverlener beveiliging), etc. Hiermee faciliteert DHF het producten- en dienstenpakket binnen de daartoe vastgestelde grenzen. Veel van deze diensten en producten kunnen via het Rijksportaal worden betrokken.

Directie Informatiediensten (DID)

Directeur: *drs. R.J. (Robert) van den Dool*
Plv. Directeur: *mr. A. (Alex) Lambregts*

De doelstelling van de Directie Informatiediensten (DID), is het leveren van informatie-, archiverings- en automatiseringsdiensten aan de beleidsdomeinen en bedrijfsvoering van BZ, zowel in Den Haag als op de posten. DID en het CIO-office dat in dit verband de brug dient te slaan tussen vraag en aanbod werken in goed overleg samen aan het doelmatig inrichten van de informatiehuishouding.

De doelstelling van DID valt onder te verdelen in de volgende taken:

- het voeren van tactische en operationele regie ten aanzien van informatiediensten, die zowel (en in toenemende mate) van derden wordt betrokken als die door de directie zelf worden geleverd;

- het beheren en voeren van het gedelegeerd eigenaarschap van de zogenoemde Producten- en dienstencatalogus (eigenaar van deze catalogus is de CIO);
- het verzorgen en borgen van de integratie van de te verlenen diensten;
- het leveren van informatiediensten en –producten aan de onderscheiden domeinen van Buitenlandse Zaken, zowel in Den Haag als op de posten;
- het zelf dan wel doen verzorgen (ontwikkelen, toepassen, toetsen, testen, beheren, migreren, installeren, accepteren, beveiligen) van informatiediensten en - technologie; en
- de opslag, archivering en distributie van informatie

Afdelingen:

DID/RS: afdeling Regie en Service-integratie

DID/ID: afdeling Informatiediensten

DID/IT: afdeling Informatietechnologie

DID/AD: archiveringsdiensten

DID/CU: afdeling Control Unit

DID/CD: afdeling Contractmanagement en Directieondersteuning

Directie Juridische Zaken (DJZ)

Directeur: mr. T.J.M. (Tom) van Oorschot

Plv. Directeur: mr.drs. A.S. (Siemon) Tuinstra

DJZ behandelt juridische vraagstukken op alle terreinen van het recht waarmee het ministerie te maken heeft. Daartoe behoren o.a. het opstellen van de BZ-wetgeving; het coördineren van alle Wob- en Ombudsmanzaken; het optreden namens de bewindslieden voor de bestuurs- en civiele rechter, alsmede namens het Koninkrijk voor de Europese en internationaal-rechterlijke colleges (o.a. in Luxemburg en Straatsburg); het adviseren over internationaal- en Europeesrechtelijke aangelegenheden, het coördineren van de voorbereiding, totstandkoming, goedkeuring en bekendmaking van de verdragen van alle departementen.

Afdelingen:

DJZ/BR: afdeling Bestuursrecht

DJZ/CR: afdeling Civielrecht

DJZ/ER: afdeling Europees Recht

DJZ/IR: afdeling Internationaal Recht

DJZ/VE: afdeling Verdragen

Directie Kabinet en Protocol (DKP)

Directeur: drs. G.J. (Govert-Jan) Bijl de Vroe

Plv. Directeur: drs. M.H.D. (Michael) Rauner

De directie Kabinet en Protocol (DKP) is verantwoordelijk voor het vestigingsklimaat van Nederland als gastland. Dit omvat niet alleen het faciliteren van ambassades en internationale organisaties en hun medewerkers, maar ook het handhaven en implementeren van de wet- en regelgeving op dit gebied (gebaseerd op de Verdragen van Wenen en zetelovereenkomsten).

Daarnaast verzorgt en ondersteunt DKP de organisatie van inkomende bezoeken van buitenlandse Staatshoofden, regeringsleiders en ministers van Buitenlandse Zaken en van een aantal hoofden van internationale organisaties. DKP adviseert ook andere onderdelen van het ministerie en andere departementen inzake protocollaire aspecten van bezoeken en evenementen.

Afdelingen:

DKP/BE: afdeling Bezoeken en Evenementen

DKP/NG: afdeling Nederland Gastland

Directie Financieel Economische Zaken (FEZ)

Directeur: *drs. P. (Peter) Arnoldus*

Plv. Directeur: *drs. F. (Ferdinand) Lahnstein*

De directie FEZ is concerntcontroller en adviseert de ambtelijke en politieke leiding over financiële aangelegenheden. Zij faciliteert de besluitvorming op centraal en decentraal niveau, bewaakt de doelmatigheid en rechtmatigheid, bevordert de integratie van beheer en beleid en levert zo een bijdrage aan het realiseren van het buitenlands beleid. FEZ doet dit door kaders te stellen voor de bedrijfsvoering, op hoofdlijnen toezicht te houden, financiële, informatie- en andere bedrijfsvoeringsprocessen te begeleiden en te ondersteunen en te adviseren waar dat gewenst wordt. De activiteiten van FEZ liggen op vier taakvelden/productgroepen: [A] Regelgeving & Toezicht; [B] Managementinstrumenten & Management-ondersteuning; [C] Begroting & Jaarplancycclus; [D] Concern-administratie.

Afdelingen & Units:

FEZ/BZ: afdeling Begrotingszaken

FEZ/FM: afdeling Financieel en Informatiemanagement

FEZ/KT: afdeling Kwaliteitsbewaking en Toezicht

FEZ/TR: afdeling Treasury

FEZ/IM: Unit Inkoopmanagement

Hoofddirectie Personeel en Organisatie (HDPO)

Hoofddirecteur Personeel en Organisatie: *mw. drs. G.C. (Ines) Coppoolse*

Plv. Directeur: *drs. H.J. (Henkjan) Bakker*

De Hoofddirectie Personeel en Organisatie (HDPO) ondersteunt en adviseert BZ-medewerkers en hun partners en leidinggevenden bij BZ over P&O-zaken. HDPO is verantwoordelijk voor organisatieadvies, de ontwikkeling van personeelsbeleid en de uitvoering van dat beleid.

Afdelingen:

HDPO/PM: afdeling Personeels- en managementadvies en Werving en Selectie

HDPO/RR: afdeling Regelingen en rechtspositie

HDPO/IC: afdeling Informatiemanagement en control

HDPO/OA: afdeling Ontwikkeling en Advies

Daarnaast is de directeur verantwoordelijk voor twee clusters, Beleidsontwikkeling en -advies (HDPO/BA) en Arbeidsvoorwaarden en Rechtspositie (HDPO/AR)

Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB)

Directeur: *Prof. dr. R. (Ruerd) Ruben*

IOB evalueert en toetst het beleid en de uitvoering van alle beleidsterreinen uit de homogene groep buitenlanduitgaven en brengt hierover op onafhankelijke wijze openbare rapporten uit waarmee de bewindspersonen in staat worden gesteld verantwoording af te leggen aan het parlement.

Inspectie en Evaluatie Bedrijfsvoering (ISB)

Inspecteurs: *ir. A.P. (Lidi) Remmelzwaal (tot dec 2012)*

drs. K.J.R. (Kees) Klompenhouwer

drs. J.M.P.F. (Joanna) van Vliet (tot nov 2012)

drs. L.C. (Lambert) Grijns
drs. F.A. (Frans) Makken

Met ingang van 2013 zal ISB werken met drie teams.

ISB voert integrale doorlichtingen uit van posten en directies, waarbij een integrale en onafhankelijke beoordeling wordt gegeven van het algemeen functioneren en van de beleids- en bedrijfsvoering van posten/directies. ISB werkt sinds kort met een transparant toetsingskader, wat een aantal voordelen biedt, zoals meer focus, een grotere objectiviteit, kortere rapportage en minder aanbevelingen, die er meer toe doen.

Directie Veiligheid, Crisisbeheersing en Integriteit (VCI)

Directeur: *mr. H.G.J. (Harry) Verweij (tevens beveiligingsambtenaar)*
Plv. Directeur: *drs. T.J. (Tsjeard) Hoekstra (tevens crisiscoördinator)*

VCI is een stafdirectie en adviseert de ambtelijke en politieke leiding over integrale beveiliging, crisisbeheersing, integriteit en bescherming van persoonsgegevens. Als BVA van het ministerie heeft directeur VCI als primaire taak de integrale zorg voor veiligheid - met inbegrip van informatiebeveiliging - van het departement, de posten in het buitenland en de bewindspersonen van BZ.

Bij de directie VCI zijn de taken van de Crisiscoördinator (CCC), de Integriteitcoördinator (CCI) en de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van het ministerie belegd. In geval van een crisis in het buitenland waarbij mogelijk Nederlandse burgers zijn betrokken, of een crisis in Nederland met een internationaal karakter is de CCC verantwoordelijk voor de centrale coördinatie binnen het ministerie. Tevens is hij het aanspreekpunt voor andere ministeries op dit vlak. De CCI is verantwoordelijk voor totstandkoming van het BZ-brede integriteitsbeleid, coördineert de activiteiten op dit terrein en fungeert als centraal meldpunt voor integriteitsaangelegenheden en vermoedens van schendingen. De FG houdt toezicht op de toepassing en naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens binnen BZ.

VCI is belast met het uitvoeren van bijzondere onderzoeken naar vermeende integriteitschendingen. Voorts coördineert VCI de veiligheidsonderzoeken van BZ-medewerkers die vertrouwensfuncties bekleden.

Directie Vertalingen (AVT)

Directeur: *mw. M. (Marion) Alhadeff*

AVT vertaalt teksten met een hoog afbreukrisico voor BZ, AZ, de andere ministeries, de Hoge Colleges van Staat en het Koninklijk Huis. Onder hoog afbreukrisico wordt verstaan dat vanwege de aard en inhoud van de teksten het niet vakkundig vertalen ervan kan leiden tot een inbreuk op veiligheid, tot financiële of juridische schade voor de Nederlandse staat, tot politieke schade of tot schade aan het imago van Nederland. Het werk bevat onder meer het vertalen en corrigeren van redevoeringen, correspondentie en dossiers voor buitenlandse reizen voor MP, de bewindspersonen en ambtelijke top, het vertalen van verdragen, politiekgevoelige beleidsdocumenten, diplomatieke correspondentie, regelingen, beschikkingen, publicaties, wetsteksten, teksten voor de kleine posten, rapportages aan de VN en juridische documenten voor het EHRM.

3.6 Centrum voor Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)

Directeur: *drs. H.M. (Hans) Klunder*
plv. Directeur: *drs. D.J. (Dick) de Man*

Het CBI is een agentschap van Buitenlandse Zaken dat bijdraagt aan duurzame economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden door het bevorderen van export uit deze landen. CBI ondersteunt enerzijds MKB ondernemers bij de export van hun producten en diensten en assisteert anderzijds de bedrijfsleven ondersteunende instanties zoals sectorassociaties, kamers van koophandel en lokale overheden bij het creëren van een export bevorderend klimaat. CBI breidt zijn expertise binnen de overheid uit van exportbevordering naar de EU tot regionale en zuid-zuid markten.

CBI is namens de Staatssecretaris van BZ belast met het budgethouderschap voor het Netherlands Trust Fund van het International Trade Centre, de uitvoeringsorganisatie van UNCTAD en WTO op het gebied van exportbevordering. Met dit budgethouderschap wil Nederland invloed uitoefenen op het ITC-beleid.

Op 24 juni 2011 nam de departementsleiding van BZ op initiatief van CBI het principe besluit om CBI gefaseerd in te vlechten met eigen label en identiteit in Agentschap NL van het ministerie van EL&I. Deze invlechting zal naar verwachting 1 januari 2014 zijn voltooid. De invlechting zorgt voor een verdere bundeling van de uitvoering van opdrachten vanuit het ministerie van BZ op het terrein van internationale samenwerking.

3.7 Bijzondere functies

Naast ‘reguliere’ ambassadeurs kent BZ een vijftal bijzondere functies:

Ambassadeur voor Internationale Organisaties (AMIO)

drs. E.P. (Nora) Stehouwer

De ambassadeur voor Internationale Organisaties heeft tot taak de positie van Nederland als zetelstaat van meer dan dertig internationale organisaties, waaronder het Internationaal Gerechtshof, het Internationaal Strafhof en het Joegoslavië-tribunaal, te versterken. Hij draagt bij aan de invulling van een gastvrij en ruimhartig vestigingsklimaat dat zich kan meten met de internationale concurrentie.

Ambassadeur voor Internationale Culturele Samenwerking (ACS)

drs. R.C.M. (Renilde) Steeghs, tevens hoofd ICE

De ambassadeur voor Internationale Culturele Samenwerking is verantwoordelijk voor het uitdragen van het Nederlandse internationale cultuurbeleid in het buitenland. Zij draagt zorg voor de afstemming van het internationale cultuurbeleid met het buitenlands beleid en adviseert de politieke en ambtelijke top over culturele aangelegenheden.

Ambassadeur voor Duurzame Ontwikkeling (AMDO)

drs. K. (Kitty) van der Heijden, tevens directeur DME

De ambassadeur voor duurzame ontwikkeling is ingesteld voor de uitvoering van de Nederlandse internationale strategie voor duurzame ontwikkeling. AMDO adviseert over en is verantwoordelijk voor de interdepartementale coördinatie op dit terrein. AMDO bekleedt het voorzitterschap van interdepartementaal overleg over duurzaamheid en vertegenwoordigt politieke en ambtelijke top bij nationale en internationale bijeenkomsten waar duurzame ontwikkeling centraal staat.

Mensenrechtenambassadeur (MRA)

drs. L.S. (Lionel) Veer

De Mensenrechtenambassadeur is ingesteld voor:

- versterking van de integratie van mensenrechten in het totale Nederlandse buitenlandbeleid
- het uitdragen van het mensenrechtenbeleid in binnen- en buitenland

Ambassadeur voor Aidsbestrijding (AMBA)

drs. M. (Marijke) Wijnroks, tevens wnd. Directeur DSO

De ambassadeur voor aidsbestrijding stimuleert blijvende grotere aandacht voor hiv/aids en seksuele gezondheid en reproductieve rechten, zowel binnen als buiten Nederland. Hiertoe vertegenwoordigt hij Nederland in relevante nationale en internationale fora. Hij is aanspreekpunt voor maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven actief in de aidsbestrijding. AMBA adviseert voorts over politiek-relevante aspecten van aids en ondersteunt directies en posten bij de vormgeving van het aidsbeleid.

BIJLAGE A: Ambtelijke stavenstructuur

1. Bestuursraad

Doel: belangrijkste beleidsmatige doeleinden worden doorgesproken.

Leden: Minister, Staatssecretaris, SG, de DG's, PA, PS en COM

Voorzitter: Minister

Secretariaat: BSG

Tijdstip: maandagochtend. In de praktijk vindt dit overleg onregelmatig plaats.

2. Bewindsliedenstaf

Doel: terugkoppeling door de bewindslieden uit de Ministerraad en bespreking belangrijke actuele zaken.

Leden: bewindspersonen, SG, DG's, BSG, FEZ, DJZ, COM, PS-en, PA's en woordvoerders.

Voorzitter: SG

Secretariaat: BSG

Tijdstip: vrijdagmiddag

3. Agendaoverleg Minister

Doel: de huidige praktijk is dat de minister eenmaal per week zijn agenda doorneemt en mogelijke nieuwe agendaverplichtingen (inclusief mediacontacten) bespreekt.

Leden: Minister, PS, PA-M, woordvoerder en secretaresses Minister

Tijdstip: wekelijks op dinsdag 09.15 uur

4. Staf Staatssecretaris/B-teamoverleg

Doel: doornemen agenda en nieuwe verplichtingen (inclusief mediacontacten).

Leden: Staatssecretaris, PS, PA-B, woordvoerder en secretaresse Staatssecretaris

Secretariaat: BS

Tijdstip: maandagmorgen

5. SG/DG-beraad

Doel: het bewerkstelligen van een gecoördineerde voorbereiding en uitvoering van beleids- en beheeractiviteiten. Het SG/DG-beraad ziet toe op de hoofdlijnen van het beleid en de goede afstemming van werkzaamheden.

Leden: SG, DGCB, DGES, DGIS, DGPZ (of plv. DG's) en DGIB (of plv. DGIB).

Adviseurs: HDPO, en FEZ. DJZ neemt deel als relevante onderwerpen op de agenda staan.

Voorzitter: SG of DGCB

Secretariaat: BSG

Overige deelnemers: afhankelijk van het onderwerp worden directies soms uitgenodigd het beraad bij te wonen.

Tijdstip: wekelijks op vrijdag van 10.00 – 12.00 uur

6. PlvDG-managementberaad

Doel: het beraad richt zich m.n. op strategiebepaling en prioriteitsstelling binnen de bedrijfsvoering m.n. op gebied van de Compacte Rijksdienst en de implicaties voor BZ, Digitalisering, de invoering van Het Nieuwe Werken en Regionalisering.

Leden: DGCB, plvDGES, plvDGIS, plvDGPZ, plvDGBEB, HDPO, FEZ, DHF, DID en CIO

Voorzitter: DGCB

Secretariaat: FEZ

Overige deelnemers: afhankelijk van het onderwerp worden directies soms uitgenodigd het beraad bij te wonen.

Tijdstip: maandelijks op woensdag van 10.00 – 11.30 uur

7. SG-ochtendstaf (ook: ochtendberaad)

Doel: snelle informele ambtelijke informatie-uitwisseling en coördinatie met betrekking tot de belangrijkste actuele beleidszaken.

Leden: SG, DG's of plaatsvervangers, BSG en COM

Voorzitter: SG of DGCB

Secretariaat: BSG (geen officiële verslaglegging)

Tijdstip: maandag t/m donderdag van 9.00 tot 09.15 uur.

8. DGCB-staf/DGCB-management team

Doel: bespreking managementaangelegenheden binnen de DGCB-sector
Het DGCB-MT bespreekt de maandelijkse interdepartementale bijeenkomst van plaatsvervangend SG's voor.

Leden DGCB-staf: ADR, AVT, BSG, DID, DHF, DJZ, DKP, COM, FEZ, HDPO, ICT, IOB, ISB, VCI

DGCB-MT: FEZ, DHF, HDPO,

Voorzitter: DGCB

Secretariaat: BSG

Tijdstip: maandelijks op maandag van 16.00 tot 17.00 uur.

9. PV EU-overleg

Doel: bespreking belangrijke actuele zaken met de Permanente Vertegenwoordiger bij de EU te Brussel

Leden: Staatssecretaris, PV EU, Raadadviseur MP, DGES, Plv DGES, DGPZ (of Plv DGPZ), BPZ, DWM, DIE, Plv DIE, DJZ/ER, BS, woordvoerder B, PS

Secretariaat: B secretariaat

Tijdstip: wekelijks op vrijdagmiddag in kamer Staatssecretaris

10. DG-staven

Doel: gecoördineerde voorbereiding en uitvoering van beleids- en beheersaangelegenheden binnen de DG's. De verslagen worden via het berichtenverkeer verspreid.

11. Directiestaven

Wekelijks (bij voorkeur op maandag of dinsdag) vindt aan de hand van een agenda een directieoverleg plaats onder leiding van een directeur. De directeur beslist wie van zijn medewerkers hierbij aanwezig dienen te zijn. De verslagen worden dezelfde dag nog elektronisch verspreid naar de DG en naar andere daarvoor in aanmerking komende directies.

12. RRA – Raad Regionale Aangelegenheden

De Raad Regio-aangelegenheden is een (informeel) afstemmings- en adviesorgaan, bestaande uit de directeurs van de regiodirecties. Onverlet de verantwoordelijkheden van de individuele directeurs, coördineert de Raad de interne beleids- en werkprocessen van de regiodirecties, fungeert de Raad als eenduidig aanspreekpunt voor generieke zaken betreffende de posten in de regio's en adviseert de Raad de organisatie over zaken die de regiodirecties gezamenlijk regaderen.

**BIJLAGE B (Ambtelijke) interdepartementale voorportalen en adviesraden
(onderstaande geeft de situatie onder Rutte I weer, dit wordt aangepast nav de
uitkomsten van het constituerend beraad)**

Coördinatiecommissie voor Internationale Aangelegenheden (CoRIA)

Doel: De CoRIA is een ambtelijk voorportaal dat tot doel heeft het ambtelijk voorbereiden van de (onder)Raad voor Internationale Betrekkingen (RIB).
Het strategisch overleg over het Nederlands buitenlands beleid vindt plaats in de Strategische CoRIA die twee keer per maand bijeenkomt met de Directeuren Internationale Zaken van de ministeries en wordt voorgezeten door SG.

Voorzitter: SG

Leden: Alle ministeries zijn lid van de CoRIA

Tijdstip: De Strategische CoRIA vindt twee keer per maand plaats. Daarnaast vindt schriftelijke afstemming plaats over verdragen, instructies voor internationale conferenties en andere zaken.

Secretaris: BSG

Coördinatiecommissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo)

Doel: interdepartementale afstemming van Nederlandse standpunten in de Europese Unie, tevens ambtelijk voorportaal voor de ministerraad

Leden: Staatssecretaris, plv. DIE, DJZ, vertegenwoordiger DGIS, vertegenwoordigers vakdepartementen (plv directeuren/afdelingshoofden).

Voorzitter: Staatssecretaris (bij afwezigheid: SG of DGES)

Tijdstip: wekelijks op dinsdag, 10.00 tot 12.00 uur in 1D19

Secretariaat: plv. directeur DIE

In de wekelijkse bijeenkomsten van de CoCo wordt het Nederlandse standpunt met betrekking tot EU-besluitvorming op ambtelijk niveau vastgesteld. Dit met het oog op de opstelling van NL in de verschillende vakraden in Brussel. Ook BNC-fiches passeren de CoCo. De CoCo conclusies gaan ter goedkeuring rechtstreeks naar de Ministerraad. Indien over een punt in de CoCo geen overeenstemming is bereikt wordt dit als B-punt voor de Ministerraad geagendeerd.

HACEU

Doel: Strategische bespreking van Europese onderwerpen, alsmede inzet op de Europese Raad. Tevens ambtelijk voorportaal van de MCEU.

Leden: DGES, Dir. DIE, Raadsadviseur AZ, Financiën, EL&I (vaste leden). Afhankelijk van het onderwerp ook andere departementen en DNB.

Voorzitter: SG AZ

Tijdstip: de HACEU wordt bijeengeroepen in goed overleg BZ en AZ.

Secretariaat: Hoofd DIE/IN

Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER)

Voorzitter: DGES en DG Wetgeving van Justitie

Secretaris: DJZ/ER en JUS

ICER-H: Europees Hof van Justitie - voorzitter hoofd DJZ ER

ICER-I: implementatie Brusselse regelgeving - voorzitter Justitie

ICER-N: notificatieproblemen - voorzitter Justitie

Voor overige werkzaamheden worden ad hoc werkgroepen ingesteld.

De commissie is belast met de coördinatie van het Nederlandse standpunt over de juridische aspecten van Europees beleid, wetgeving en rechtspraak en de coördinatie van een inhoudelijk, organisatorisch en procedureel adequate uitvoering van het Europees recht in Nederlands beleid, wetgeving, rechtspraak en rechtspraktijk.

Coördinatiecommissie voor Internationale Milieuvraagstukken (CIM)

Voorzitter: Hfd DME/CO

Secretaris: DME

Leden: Alle ministeries, ambtelijk (Actief: I&M, Minfin, ELI en Mindef)

De CIM coördineert de Nederlandse inbreng met betrekking tot het internationale milieubeleid. Hieronder vallen:

- Alle EU-milieuwetgevingsdossiers en non-wetgevingsdossiers die de EU Milieuraad behandelt;
- De Nederlandse inzet op Europese energiedossiers die onder de CIM vallen, zoals energiebesparingsonderwerpen en andere onderwerpen gerelateerd aan het klimaatdossier;
- De internationale inzet op milieuterrein, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat en biodiversiteit.

Interdepartementaal Overleg Burgerluchtvaart (voorheen: Commissie Burgerluchtvaartoverleg)

BZ overlegt met de DG Luchtvaart van Verkeer en Waterstaat over het volgende:

- het bespreken van relevante actuele ontwikkelingen op het gebied van de internationale burgerluchtvaart, mede met het oog op het tot stand komen in voorkomende gevallen van een gecoördineerde stelling name en het in dit kader ontwerpen van adviezen of instructies voor Nederlandse posten.
- het informeren van de Nederlandse diplomatieke posten over verloop en uitkomst van het beraad om een slagvaardig beleid op het terrein van de internationale luchtvaart te bevorderen.

ADVIESRADEN

Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV)

Voorzitter: *mr. F. Korthals Altes*
Secretaris: *drs. T.D.J. Oostenbrink*

De AIV heeft tot taak het adviseren van BZ, Defensie en OS over internationale vraagstukken. De raad kent vier permanente commissies: mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie.

Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV)

Voorzitter: *prof. dr. M.M.T.A. Brus*
Secretaris: *mr. drs. W.E.M. van Bladel (DJZ)*

Ingesteld bij de Wet op de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken van 12 maart 1998 (Stb. 1998, 219). (Tom van Oorschot – DJZ)

Staatscommissie voor het Internationale Privaatrecht

Voorzitter: *prof. mr. P. Vlas*
Secretaris: *mw. E.N. Frohn*

Ingesteld bij koninklijk besluit van 20 februari 1897 (Staatscourant, 1897, nr. 2) tevens verankerd in het statuut (Statuut van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht) van 31 oktober 1951 (Stb. 1958, nr. 80).

De commissie heeft tot taak:

- de nodige voorstellen doen aan Hare Majesteit tot het nemen van maatregelen ter bevordering der codificatie van het internationaal privaatrecht
- de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie desgevraagd adviseren omtrent onderwerpen van internationaal privaatrecht en de daarmee verband houdende wettelijke voorzieningen.

**BIJLAGE C Postennet
Ambassades**

Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten	Juba, Zuid-Soedan
Abuja, Nigeria	Kaboei, Afghanistan
Accra, Ghana	Cairo, Egypte
Addis Abeba, Ethiopië	Kampala, Uganda
Algiers, Algerije	Khartoum, Sudan
Amman, Jordanië	Kiev, Oekraïne
Ankara, Turkije	Kigali, Rwanda
Astana, Kazachstan	Kinshasa, Democratische Republiek Congo
Athene, Griekenland	Koeweit, Koeweit
Bagdad, Irak	Kopenhagen, Denemarken
Bakoe, Azerbeidzjan	Kuala Lumpur, Maleisië
Bamako, Mali	La Paz, Bolivia (sluit 31/12/13)
Bangkok, Thailand	Lima, Peru
Beiroet, Libanon	Lissabon, Portugal
Beijing (Peking), China	Ljubljana, Slovenië
Belgrado, Joegoslavië	Londen, Verenigd Koninkrijk
Berlijn, Duitsland	Luanda, Angola
Bern, Zwitserland	Lusaka, Zambia (sluit 30/06/13)
Boedapest, Hongarije	Luxemburg, Luxemburg
Boekarest, Roemenië	Madrid, Spanje
Bogotá, Colombia	Managua, Nicaragua (sluit 31/12/13)
Brasilia, Brazilië	Manilla, Filipijnen
Bratislava, Slowakije	Maputo, Mozambique
Brussel, België	Mexico, Mexico
Buenos Aires, Argentinië	Montevideo, Uruguay (gesloten)
Bujumbura, Burundi	Moskou, Rusland
Canberra, Australië	Muscat, Oman
Caracas, Venezuela	Nairobi, Kenia
Colombo, Sri Lanka	New Delhi, India
Cotonou, Benin	Nicosia, Cyprus
Dakar, Senegal	Oslo, Noorwegen
Damascus, Syrië	Ottawa, Canada
Dar es Salaam, Tanzania	Ouagadougou, Burkina Faso (sluit 30/06/13)
Dhaka, Bangladesh	Panama, Panama
Doha, Qatar	Paramaribo, Suriname
Dublin, Ierland	Parijs, Frankrijk
Guatemala, Guatemala (sluit 31/12/13)	Port of Spain, Trinidad en Tobago
Hanoi, Vietnam	Praag, Tsjechië
Harare, Zimbabwe	Pretoria, Zuid-Afrika
Havanna, Cuba	Pristina, Kosovo
Vaticaanstad, Italië	Quito, Ecuador (gesloten)
Helsinki, Finland	Rabat, Marokko
Islamabad, Pakistan	Riga, Letland
Jakarta, Indonesië	Riyad, Saudi-Arabië
	Rome, Italië
	Sana'a, Jemen

Beroepsconsulaire posten (23)

San José, Costa Rica	Antwerpen, België
Santiago, Chili	Chicago, Verenigde Staten van Amerika
Santo Domingo, Dominicaanse Republiek	Chongqing, China
Sarajevo, Bosnië Herzegovina	Dubai, Verenigde Arabische Emiraten
Seoul, Zuid-Korea	Düsseldorf, Duitsland
Singapore, Singapore	Guangzhou, China
Skopje, Macedonië	Ho Chi Minh Stad, Vietnam
Sofia, Bulgarije	Hongkong, China
Stockholm, Zweden	Istanboel, Turkije
Tallinn, Estland	Kaapstad, Zuid-Afrika
Tbilisi, Georgië	Miami, Verenigde Staten van Amerika
Teheran, Iran	Milaan, Italië
Tel Aviv, Israël	Mumbai, India
Tirana, Albanië	München, Duitsland
Tokio, Japan	New York, Verenigde Staten van Amerika
Trípoli, Libië	Osaka/Kobe, Japan
Tunis, Tunesië	Rio de Janeiro, Brazilië
Valletta, Malta	San Francisco, Verenigde Staten van Amerika
Vilnius, Litouwen	Sao Paulo, Brazilië
Warschau, Polen	Shanghai, China
Washington, Verenigde Staten van Amerika	St. Petersburg, Rusland
Wellington, Nieuw-Zeeland	Sydney, Australië
Wenen, Oostenrijk	Toronto, Canada
Zagreb, Kroatië	Vancouver, Canada

-Posten bij int. organisaties (19)

Abuja (PV ECOWAS), * Nigeria
Addis Abeba (PV African Union)*, Ethiopië
Bangkok (PV ESCAP)*, Thailand
Brussel (PV NAVO), België
Brussel (PV EU, PV WEU*), België
Den Haag (PV OPCW), Nederland
Genève (PV VN, WTO* en andere internationale organisaties*), Zwitserland
Genève (Delegatie Ontwapening), Zwitserland
Harare (PV SADC)*, Zimbabwe
Londen (PV IMO)*, Verenigd Koninkrijk
Madrid (PV WTO)*, Spanje
Nairobi (PV UNEP, Habitat)*, Kenia
New York (PV VN), Verenigde Staten
Parijs (PV OESO), Frankrijk
Parijs (PV UNESCO), Frankrijk
Rome (PV FAO, WFP*, IFAD*), Italië
Straatsburg (PV Raad van Europa), Frankrijk
Wenen (PV VN, IAEA*, UNIDO)*, Oostenrijk
Wenen (PV OVSE), Oostenrijk

PV= Permanente Vertegenwoordiging
* ondergebracht bij een ambassade of binnen een PV

Andere Vertegenwoordigingen (4)

Ramallah (Vertegenwoordiging bij de Palestijnse Autoriteit), Palestijnse Gebieden
Ambassadekantoor Almaty (Kazachstan)
Joint Donor Office Juba (Zuid-Sudan)
NL Handels- en Investeringskantoor Taipeh (Taiwan)

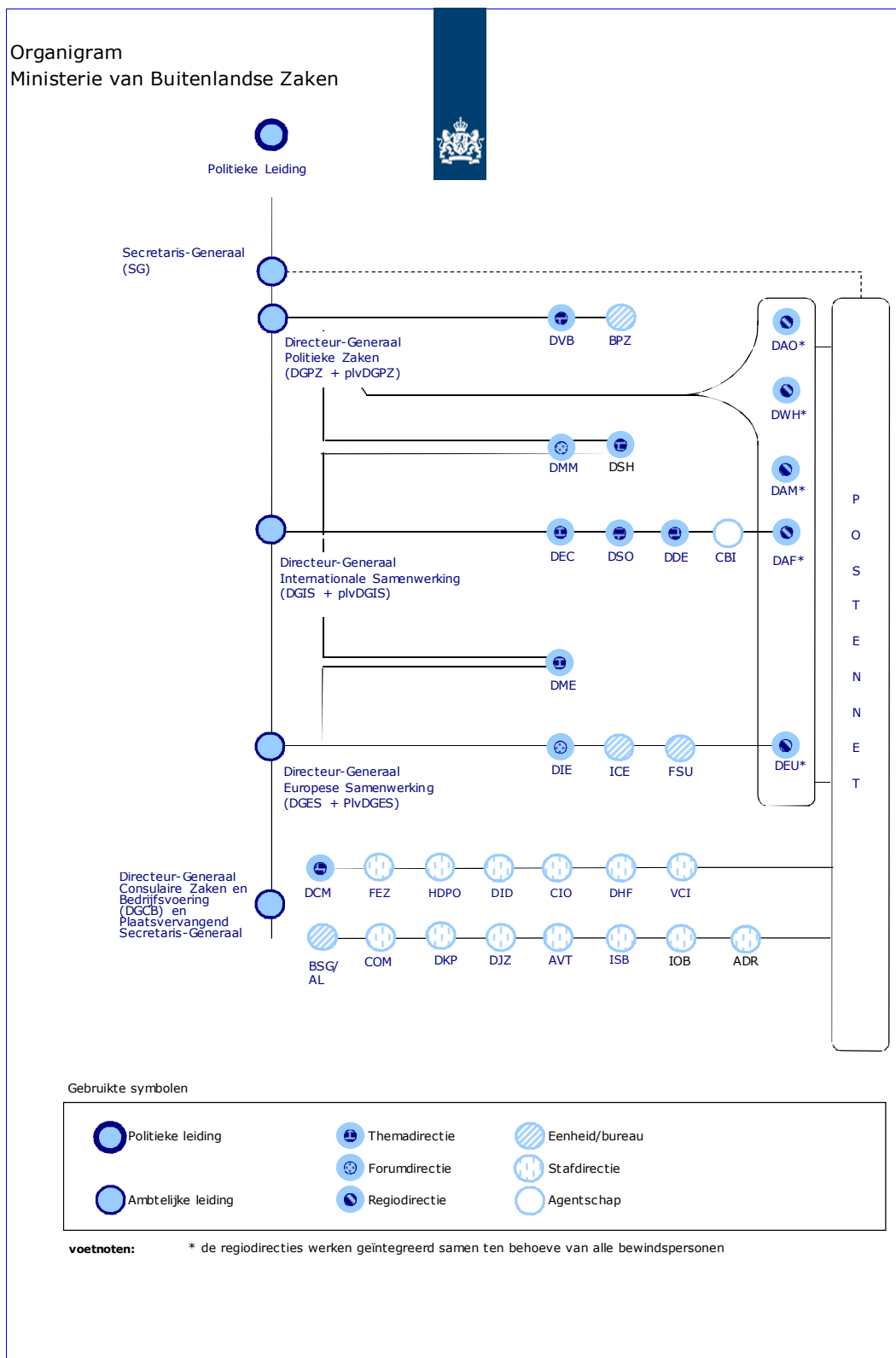
Regionale Service Organisaties (9)
Noord-Amerika en Caribisch gebied (Washington)
Zuid- en Midden Amerika (Santiago de Chile)
West-Europa (Den Haag)
Oost-Europa (Praag)
Noordelijk Afrika (Accra)
Zuidelijk Afrika (Pretoria)
Midden-Oosten (Amman)
Azië (Kuala Lumpur)
China (Beijing)

Naast bovenstaande posten zijn er nog:

- 340 consulaten onder leiding van een honorair consul.
- Een flexibel aantal Netherlands (agricultural) Business Support Offices (N(A)BSO's:

Ahmedabad
Barcelona
Chengdu
Chennai
Dalian
Frankfurt
Hamburg
Houston
Hyderabad
Izmir
Jinan
Leipzig
Lille
Lyon
Manchester
Nanjing
Porto Alegre
Qingdao
Recife
Stuttgart
Wuhan
Izmir

BIJLAGE D

BIJLAGE E Lijst van Afkortingen

ABCZ	Adviescommissie Bezwaarschriften Consulaire Zaken
ABM-verdrag	Anti Ballistic Missile Verdrag
ACBF	African Capacity Building Foundation
ACD	Accountantsdienst
ACS	Landen in Afrika, in het Caribisch gebied en in de Stille Oceaan, waarmee de Europese Unie de overeenkomst van Lomé heeft gesloten
ACS	Ambassadeur voor Culturele Samenwerking
ADEA	Association for the Development of Education in Africa
ADR	Audit Dienst Rijk (ADR) Cluster BZ
AfDB	African Development Bank
AfDF	African Development Fund
AIV	Adviesraad Internationale Vraagstukken
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (voorheen BVD)
ALA	Azië en Latijns-Amerika
AMAD	Ambassadeur in Algemene Dienst
AMBA	Ambassadeur voor Aidsbestrijding
AMDO	Ambassadeur voor Duurzame Ontwikkeling
AMIO	Ambassadeur voor Internationale Organisaties
AMISOM	African Union Mission for Somalia
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APEC	Asian Pacific Economic Organization
ARF	Asian Regional Forum
AsDB	Asian Development Bank
AsDF	Asian Development Fund
ASEAN	Association of South East Asian Nations

ASEM	Asia Europe Meeting
ASP	Academisch Samenwerkingsprogramma
AU	Afrikaanse Unie
AVT	Directie Vertalingen
AVVN	Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
AZ	Algemene Zaken (ministerie van)
BIB-Beraad	Bijzondere Informatie Beveiligingsberaad
BIS	Bureau Internationale Samenwerking, stafbureau van DGIS (vanaf 01/01/2013)
BKG's	Broeikasgassen
BNC	Beoordeling van Nieuwe Commissievoorstellen (BNC-fiche)
BNP	Bruto Nationaal Product
BSG	Bureau Secretaris-Generaal
BPZ	Bureau Politieke Zaken
BUPO	Burger Politiek rechten (BUPO-verdrag)
BZ	Buitenlandse Zaken (ministerie van)
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ministerie van)
CAT	Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman on Degrading Treatment or Punishment
CAVV	Commissie voor Advies over Volkenrechtelijke Vraagstukken
CBD	Verdrag inzake Biologische Diversiteit
CCC	Crisiscoördinator (onder VCI)
CCD	Verdrag ter Bestrijding van Woestijnvorming
CCI	Integriteitscoördinator (onder VCI)
CBI	Centrum voor Bevordering van Import uit Ontwikkelingslanden
CDB	Caribische Ontwikkelingsbank
CDF	Comprehensive Development Framework
CDM	Clean Development Mechanism

CDO	Commissie voor Duurzame Ontwikkeling
CERD	International Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination
CERF	Central Emergency Response Fund
CERN CGIAR	Europese Organisatie voor Kernfysisch onderzoek Consultative Group on International Agricultural Research
CICP	United Nations Centre for International Crime Prevention
CIM	Coördinatiecommissie voor Internationale Milieuvraagstukken
CIMIC	Civil and Military Co-operation
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
CJTF	Combined Joint Task Force
CNV	Christelijk Nationaal Vakverbond
CoCo	Coördinatie Commissie voor Europese Integratie en Associatieproblemen
CoCoHAN	Coördinatie Commissie op Hoog Ambtelijk Niveau
CoCon	Comité Consulaire
COREU-netwerk	Correspondance européenne
Coreper	Comité Représentant Permanent
CoRIA	Coördinatie commissie voor Internationale Aangelegenheden
CPB	Commissie Personeels Beleid
CSD	Commission on Sustainable Development
CSE	Verdrag inzake Conventionele Strijdkrachten in Europa
CSenO	Cultuur, Sport en Ontwikkelingssamenwerking
CSR	Civil Service Reform
CTBT(O)	Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty (Organization)
CVIN	Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland
CW	Chemische Wapens

DAC	Development Assistance Committee
DAF	Directie Sub-Sahara Afrika
DAM	Directie Noord-Afrika en Midden-Oosten
DAO	Directie Azië en Oceanië
DAP	Drug Action Programme
DBZV	Dienst Buitenlandse Zaken Voorzieningenstelsel
DCI	Defense Capabilities Initiative
DCM	Directie Consulaire Zaken en Migratie
DDE	Directie Duurzame Economische Ontwikkelingen
DEC	Directie Effectiviteit en Coherentie
DEF	Defensie (ministerie van)
DHF	Directie Huisvesting en Facilitaire Zaken
DID	Directie Informatiediensten
DIE	Directie Integratie Europa
DFI	Direct Foreign Investment
DGBEB	Directoraat-Generaal Buitenlands Economisch Beleid
DGES	Directoraat-Generaal Europese Samenwerking
DGIS	Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
DGPZ	Directoraat-Generaal Politieke Zaken
DHF	Directie Huisvesting & Facilitaire Zaken
DJZ	Directie Juridische Zaken
DKP	Directie Kabinet en Protocol
DME	Directie Klimaat, Energie, Milieu en Water
DSH	Directie Stabiliteit en Humanitaire Hulp
DSO	Directie Sociale Ontwikkeling
DVB	Directie Veiligheidsbeleid
DWH	Directie Westelijk Halfrond

EAPR	Euro-Atlantische Partnerschapsraad
EBN	Europese Beweging Nederland
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
ECA	Economische Commissie voor Afrika
ECE	Economische Commissie voor Europa
ECHO	European Committee Humanitarian Office
ECIP	European Committee Investment Partners
ECLAC	Economic Committee for Latin America and the Caribbean
ECOSOC	Economic Community and Social Council
ECOWAS	Economic Community of West African States
ECT	Energy Charter Treaty (Premier Ruud Lubbers was destijds initiatiefnemer en NL is depositaris van het verdrag – zal de komende tijd waarschijnlijk meer aandacht krijgen)
EDI	Economic Development Institute
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EG	Europese Gemeenschappen
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EIB	Europese Investeringsbank
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative (goed bestuur voor energie en grondstoffensector in ontwikkelingslanden; contributie t.l.v. BZ)
EL&I	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ministerie van)
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENARP	Onderzoeksprogramma in Ethiopië
EOF	Europees Ontwikkelings Fonds
EPRD	European Programme for Reconstruction and Development
ER	Europese Raad (van staatshoofden en regeringsleiders)
ESAF	Enhanced Structural Adjustment Facility

ESCAP	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
EU	Europese Unie
EUMM	European Union Monitoring Mission
EULEX Kosovo	European Union Rule of Law Mission in Kosovo
EVDB	Europees Veiligheids- en Defensiebeleid
EVDI	Europese Veiligheids- en Defensie Identiteit
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
FAC	Food Aid Convention
FAO	Food and Agricultural Organization of the United Nations
FEZ	Directie Financieel Economische Zaken
FG	Functionaris Gegevensbescherming (onder VCI)
FILOM	Financiering Lokale Medewerkers
FIN	Financiën (ministerie van)
FION	Federatie Internationaal Onderwijsinstellingen Nederland
FM Haaglanden	Facilitair Dienstverlener
FMO	Financieringsmaatschappij Ontwikkelingslanden
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
FSO	Fonds voor Speciale Operaties
FTE	fulltime-equivalent (rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. FTE = werkweek 40 uur)
FYROM	Former Yugoslav Republic of Macedonia (gebruik in EU-kader)
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GAVIM	Goed bestuur, Armoedevermindering, Vrouwen en ontwikkeling, Institutionele ontwikkeling en Milieu
GBVB	Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid
GCE	Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed
GEF	Global Environment Facility

GECHF	Gas Exporting Countries Forum (naar analogie van OPEC voor olie; NL is waarnemer)
GGF	Gemeenschappelijk Grondstoffen Fonds
GI	Gemeentelijke Initiatieven
GMIS	Geïntegreerde Management Informatie Systemen
GNW	Ad hoc Group on Nuclear Weapons in the Former Soviet Union
GOA	Geologisch, Oceanografisch en Atmosferisch Onderzoek
GOM	Gemeenschappelijk Overleg Medefinancieringsorganisaties
GOS	Gemenebest van Onafhankelijke Staten
GOS	Gemeentelijke Ontwikkelingssamenwerking
GPA	Global Programme on Aids
GPC	Global Public Goods
GSO	Gemeentelijke Samenwerking Ontwikkelingslanden
HACEU	Hoogambtelijke Commissie EU-zaken
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HCNM	High Commissioner for National Minorities
HDIO	Hoofddirecteur Informatiseringsontwikkeling
HDPO	Hoofddirectie Personeel en Organisatie
HGIS	Homogene Groep Internationale Samenwerking
HIPC	Heavily Indebted Poor Countries
HLTF	High Level Task Force (NAVO-orgaan; speciale werkgroep op hoog niveau)
HRD	Human Resources Development
HV	Hoge Vertegenwoordiger
IAEA	International Atomic Energy Agency
IAP	Incidentele Activiteiten Posten
IB-beraad	Algemene Informatie Beveiligingsberaad
IBO	Interdepartementaal Beleidsonderzoek

IBO	Investeringsbeschermingsovereenkomst
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development
ICAO	International Civil Navigation Organization
ICB	Internationaal Cultuurbeleid
ICC	International Criminal Court
ICTY	International Criminal Court for the former Yugoslavia
IEA	International Energy Agency (Executive Director is oud Minister Maria van der Hoeven; contributie t.l.v. BZ)
IICD	International Institute for Communication and Development
ICER	Interdepartementale Commissie Europees Recht
ICPD	International Conference on Population and Development
ICRC	Internationaal Comité van het Rode Kruis
IDA	International Development Association
IDB	Interamerican Development Bank
IDLI	International Development Law Institute
IDPAD	Indo Dutch Programme on Alternatives in Development
IEFR	International Emergency Food Reserve
IFAD	International Fund for Agricultural Development
IFC	Internationale Financieringsmaatschappij
IFI	Internationale Financiële Instellingen
IFOR	Implementation Forces
IGC	Intergouvernementele Conferentie
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
IIC	Inter-Amerikaanse Investeringsmaatschappij
IIEP	International Institute for Educational Planning
ILO	International Labour Organization
IMF	International Monetary Fund (Internationaal Monetair Fonds)

IMO	International Maritime Organization
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
INSTRAW	International Research and Training Institute for the Advancement of Women
IntEnt	International Entrepreneurship
IO	Internationaal Onderwijs
IOB	Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie
IOI	International Ocean Institute
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
IPEC	International Programme on the Elimination of Child Labour
IPKD	Interdepartementale Post- en Koeriersdienst
IPM	Intergrated Pest Management
IPR	Interparlementaire Benelux Raad
IRA	Immediate Response Account
IRENA	International Renewable Energy Agency (contributie t.l.v. BZ en EL&I)
ISAF	International Security Assistance Force
ISB	Inspectie en Evaluatie Bedrijfsvoering
ITC	International Trade Centre
ITF	Interim Trust Fund
IUCN	International Union for the Conservation of Nature
IWN	Interdepartementale Werkgroep Notificatie
JASON	Stichting Jong Atlantisch Samenwerkingsorgaan Nederland
JUS	Justitie (ministerie van)
KAP	Kleine Ambassade Projecten
KB-fonds	Kleinbedrijf-fonds

KEDO	Korean Peninsula Energy Development Organization
KFOR	Kosovo Force
KIT	Koninklijk Instituut voor de Tropen
LCL	Laag Concessionele Leningen
LEISA	Local Input Sustainable Agriculture
LGO	Landen en Gebieden Overzee
LIFE	Local Initiative Facilities for the urban Environment
LS-programma	Leiderschapsprogramma
MAD	Multilateraal Assistent-deskundige
MAI	Multilateraal Verdrag inzake Investerings
MARPOL	Marine Pollution
MATRA	(Programma) Maatschappelijke Transformatie
MCEU	Ministeriële Commissie EU-zaken
MCS	Micro Credit Summit
MDG	Multilateral Development Goal
MEDA	Maatregelen ter ondersteuning van de hervorming van de economische- en sociale structuren in de derde landen van het Middellandse Zeegebied
MENA	Midden-Oosten en Noord-Afrika Bank
MER	Milieu Effect Rapportage
MERCOSUR	Vrijhandelsovereenkomst tussen Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay (ook wel: Verdrag van Asuncion)
MFO	Medefinancieringsorganisatie
MFP	Medefinancieringsprogramma
MFS	Medefinancieringsstelsel
MIB's	Meerjarig Interdepartementale Beleidskaders
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency
MILIEV	Milieu en Economische Verzelfstandiging

MJSP's	Meerjarige Strategische Plannen
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MNEPR	Multilateral Nuclear Environmental Programme in Russia
MNF	Maritieme Nucleaire Strijdkrachten
MOL	Minst Ontwikkeld Land
MONUC	Mission Organisation des Nations Unies au Congo / United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo
MOVP	Midden-Oosten Vredesproces
MRA	Mensenrechtenambassadeur
MTCR	Missile Technology Control Regime
MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf (= visum)
NAFTA	North American Free Trade Agreement
NAR	Noord Atlantische Raad
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NBI	Nationaal Bureau voor Informatiebeveiliging
NCDO	Nationale Commissie voor internationale samenwerking en Duurzame Ontwikkeling
NCH	Nederlands Centrum voor Handelsbevordering
NCM	Nederlandse Credietverzekeringsmaatschappij
NCW	Nederlandse Christelijke Werkgeversorganisatie
NEDA	Netherlands Development Assistance
NEI	Nederlands Economisch Instituut
NEPAD	New Partnership for Africa's Development
NFP	Netherlands Fellowships Programme
NGO	Niet-Gouvernementele Organisatie
NGR	Nieuwe Generatie Reisdocumenten
NIMF	Nederlands Investerings Matching Fonds

NIO	Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden
NIRP	Nederlands Israëlische Onderzoeksprogramma
NLTP	Netherlands Logistic and Transport Platform
NLTR2012	Bilaterale Jaar Nederland/Turkije 2012
NLTR2013	Bilaterale Jaar Nederland/Rusland 2013
NMD	National Missile Defence
NME	Natuur en Milieu Educatie
NOVIB	Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand
NPG	Nucleaire Planninggroep
NPV	Non Proliferatieverdrag
NTA	New Transatlantic Agenda
NTF	Netherlands Trust Fund van het International Trade Centre
NTIO	Netherlands Trade and Investment Office
NTM-I	NATO Training Mission - Iraq
NUFFIC	Netherlands Universities Foundation for International Co-operation
OCHA	UN Office for the Co-ordination of Humanitarian Affairs
OC&W	Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen (ministerie van)
ODA	Official Development Aid
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OLAF	Observatoire pour la lutte anti-fraude (EU-bureau)
ONRI	Orde van Nederlandse Raadgevende Ingenieurs
OPBW	Organization for the Prohibition of Biological Weapons
OPCW	Organization for the Prohibition of Chemical Weapons
OPEC	Organization of Petroleum Exporting Countries
ORET	Ontwikkelingsrelevante Exporttransacties
OSPAR	Oslo and Paris conventions for the prevention of maritime pollution

OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (ook: OCSE: Organization for Security and Co-operation in Europe)
PCAP	Programma Culturele Ambassade Projecten
PBSI	Programma Bilaterale Samenwerking Indonesië
PEM	Parallele Economische Missie
PHARE	EU-hulpprogramma voor bijstand aan Midden- en Oost-Europa
PLO	Palestinian Liberation Organization
PMC	Post Ministeriële Conferentie
POBB	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid
POPM	Particuliere Ontwikkelings Participatiemaatschappijen
PRGF	Poverty Reduction and Growth Facility
PRSP	Poverty Reduction Strategy Papers
PSC	Political Security Committee
PSO	Private Sector Ontwikkeling
PSI	Programma Samenwerking Indonesië
PSO	Programma Personele Samenwerking met Ontwikkelingslanden
PSOM	Programma Samenwerking Opkomende Markten
PUM	Project Uitzending Managers
PV	Permanente Vertegenwoordiging
RAMSAR	Convention on Wetlands of International Importance, especially as Waterfowl Habitat
RAWOO	Raad van Advies voor het Wetenschappelijk Onderzoek in het kader van Ontwikkelingssamenwerking
RAZ	Raad voor Algemene Zaken (EU)
RBO	Rijks Beveiliging Organisatie/dienstverlener beveiliging
RDBZ	Reglement Dienst Buitenlandse Zaken
RBV	Regiegroep Bestuurlijke Vernieuwing (onderraad)
RBZ	Raad Buitenlandse Zaken (EU)

REA	Raad voor Economische Aangelegenheden (onderraad)
RIB	Raad voor Internationale Betrekkingen
RIEZ	Raad voor Europese en Internationale Zaken
RNTC	Radio Nederland Training Centre
RNV	Raad voor Nationale Veiligheid (onderraad)
RPED	Regional Program on Enterprise Development
RRODM	Raad voor Ruimtelijke Ordening Duurzaamheid en Milieubeheer (onderraad)
RSO	Regionaal Support Office
RTR	Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud
RvdVR	Raad voor de Veiligheid en de Rechtsorde (onderraad)
RvE	Raad van Europa
RWTI	Raad voor Wetenschaps-, Technologie- en Informatiebeleid
SAARC	South Asia Association for Regional Co-operation
SACEUR	Supreme Allied Commander Europe
SADC	Southern African Development Community
SAIL	Stichting Samenwerkingsverband Instituten van Internationaal Onderwijs Landbouwwuniversiteit Wageningen
SANPAD	South Africa Netherlands Research Programme on Alternatives in Development
SAVVN	Speciale Algemene Vergadering der Verenigde Naties
SBP	Speciale Beurzen Programma
SCO	Stichting Steun Communicatie Ontwikkelingssamenwerking
SDF	Special Development Fund
SDR	Special Drawing Rights
SFOR	Stabilisation Forces
SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
SRGR	Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten

SICA	Stichting Internationale Culturele Activiteiten
SNV	Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie
SVVN	Speciale Vertegenwoordiger van de Verenigde Naties
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ministerie van)
TACIS	EU-hulpprogramma voor technische bijstand aan de landen van de voormalige Sovjet-Unie
TAIEX	Technical Assistance Information Exchange Office
TANESA	Onderzoeksprojecten in Tanzania
TMF	Thematische Medefinanciering
TOOL	Technologie Overdracht Ontwikkelingslanden
TPO	Handelsbevorderende organisatie
TSP	Tinbergen Scholarship Programma
UNAIDS	VN-aidsprogramma
UNAMID	United Nations African Union Mission in Darfur
UNCDF	United Nations Capital Development Fund
UNCED	United Nations Conference on Environment and Development
UNCLOS	United Nations Convention on the Law of the Sea
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNDAF	United Nations Development Assistance Framework
UNDCP	United Nations International Drug Control Programme
UNDG	United Nations Development Group
UNDGO	United Nations Development Group Office
UNDP	United Nations Development Programme
UNEP	United Nations Environment Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific Cultural Organization
UNFICYP	United Nations Force in Cyprus

UNFPA	United Nations Fund for Population Activities
UNGPC	United Nations Global Programme against Corruption
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women
UNMAS	United Nations Mine Action Service
UNMIK	United Nations Mission in Kosovo
UNMIS	United Nations Mission in Sudan
UNRISD	United Nations Research Institute for Social Development
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
UNSAS	United Nations Standby Arrangements System
UNSCOM	United Nations Special Commission
UNTAES	United Nations Transitional Administration in Eastern Slavonia
UNTSO	VN-organisatie voor Toezicht op het Bestand in Palestina
USZO	Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs
VBO	Voorlichting en Bewustwording Ontwikkelingssamenwerking
VBTB	Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording
VCI	Directie Veiligheid, Crisisbeheersing en Integriteit
VerYBZ	Vereniging voor Young Buitenlandse Zaken
VMDO	Voorlichting en Meningsvorming Duurzame Ontwikkeling
VMP	Vakbondsmedefinancieringsprogramma
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNO/NCW	Vereniging Nederlandse Ondernemers/Nederlands Christelijke Werkgevers

VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (ministerie van)
V&W	Verkeer en Waterstaat (ministerie van)
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie van)
VPO	Programma Voedselzekerheid en Voedselverbetering
VR	Veiligheidsraad
VSNU	Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten
VU	Vrije Universiteit
VZH	Voedselzekerheid
WB	World Bank (Wereldbank)
WEOG	West European and Other Countries Group
WEU	West-Europese Unie
WFP	World Food Programme
WHI	Wet op Herverzekering van Investerings
WHO	World Health Organization
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOTS-verdrag	Wet Overdracht ten Uitvoerlegging Strafvervolging
WTO	World Trade Organization
WWC	World Water Council